

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická

Diplomová práce

2019

Bc. Jana Pavlasová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
Katedra hudební výchovy a kultury

Diplomová práce

**Recepce díla Leoše Janáčka na malém městě:
případ Klatovy (1904-1928)**

Bc. Jana Pavlasová

vedoucí práce:
Mgr. Vít Aschenbrenner, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Plzni dne 12. 4. 2019

.....

Podpis autora práce

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Vítu Aschenbrennerovi, Ph.D., za ochotné a trpělivé vedení mé práce. Za poskytnutí cenných rad a informací vděčím též doc. PhDr. Jiřímu Zahradkovi, Ph.D., a svému manželovi Mgr. Petru Pavlasovi, Ph.D.

Obsah

Úvod	6
1. Klatovské hudební spolky.....	8
1.1 Pěvecký spolek Šumavan – historie do roku 1928	8
1.2 Pěvecký spolek Šumavan – koncerty v Klatovech.....	10
1.3 Spolek Měšťanská beseda – historie do roku 1928	29
1.4 Spolek Měšťanská beseda – koncerty v Klatovech	30
1.5 Pěvecký kroužek Sokola – historie do roku 1928	32
1.6 Pěvecký kroužek Sokola – koncerty v Klatovech	32
1.7 Další klatovské spolky.....	34
2. Hostující pěvecké spolky	35
2.1 Pěvecké sdružení moravských učitelů – charakteristika	35
2.2 Pěvecké sdružení moravských učitelů – koncerty v Klatovech.....	35
2.3 Pěvecké sdružení pražských učitelů – charakteristika.....	37
2.4 Pěvecké sdružení pražských učitelů – koncerty v Klatovech.....	38
2.5 Pěvecké sdružení jihočeských učitelů – charakteristika	39
2.6 Pěvecké sdružení jihočeských učitelů – koncerty v Klatovech	40
2.7 Hlahol – charakteristika.....	41
2.8 Hlahol – koncerty v Klatovech.....	42
2.9 Plzeňský pěvecký spolek Smetana – charakteristika.....	43
2.10 Plzeňský pěvecký spolek Smetana – koncerty v Klatovech.....	44
2.11 Pěvecký spolek Hřímalý – charakteristika	45
2.12 Pěvecký spolek Hřímalý – koncerty v Klatovech.....	46
3. Pěvecká župa Plzeňská – Pallova	47
3.1 Pěvecká župa Plzeňská – Pallova: charakteristika.....	47
3.2 Pěvecká župa Plzeňská – Pallova: sjezdy a koncerty v Klatovech.....	47
4. Kvantitativní analýza vokálního koncertního repertoáru.....	50
4.1 Absolutní počet provedení jednotlivých forem	50
4.2 Analýza provádění sborového repertoáru.....	50
4.3 Analýza provádění sólových písní podle jejich autora	52
5. Závěr	53
5.1 Možná interpretace	53
5.2 Perspektivy dalšího výzkumu	55
6. Seznam literatury	56
6.1 Archivní prameny: novinové články	56
6.2 Sekundární tištěná literatura	58
6.3 Sekundární internetové zdroje	59
7. Summary.....	60

Úvod

„Bylo to skvělé, jen toho Janáčka si mohl odpustit,“ ozvalo se za mými zády poté, co dozněly poslední tóny koncertu na jevišti Stálé divadelní scény Klatovy. Psal se rok 2002, houslista Pavel Šporcl vedle děl Smetany a Dvořáka právě představil klatovskému publiku Janáčkovu Sonátu pro housle a klavír a zmíněným nespokojeným posluchačem byl, *nota bene*, učitel hudby. Byl to pro mne tehdy překvapivý moment, který podnítil a započal můj zájem o recepci děl Leoše Janáčka.

Když jsem později studovala dílo muzikologa Vladimíra Helferta, zjišťovala jsem, že přijetí Janáčkovy díla bylo komplikovanou záležitostí a na poli hudebněvědném se o něj strhl lýtý boj. Leoš Janáček nekráčel „vyšlapanými cestami“, a proto za svého života narážel na mnohé překážky u muzikologů, hudebních kritiků, interpretů i posluchačů. Recepce Janáčkovy díla v Klatovech pro mne zůstala natolik atraktivním tématem, že jsem se mu rozhodla věnovat tuto diplomovou práci. Při svém zkoumání se vracím tak daleko do minulosti, jak jen lze: cílem mé práce je zmapovat přijetí díla v Klatovech ještě za Janáčkovy života.

Co se použité metody výzkumu týče, při zpracování daného tématu postupuji v zásadě heuristicky. Je to totiž obvykle sám předmět výzkumu, který určuje příslušnou metodologii. Proto npracuji tak, že bych nejprve arbitrárně určila metodu, a poté podle přesných pravidel odvozovala závěry. To je snad do jisté míry možné v exaktních vědách, nikoli však ve vědách humanitních. Rovněž nepostupuji tak, že bych nejprve formulovala apriorní hypotézu, kterou bych posléze potvrzovala nebo vyvracela. Namísto toho po sběru dat získaných výzkumem archiválií a jejich kvantitativní analýze nabízím možnou interpretaci faktů zjištěných právě systematickým studiem pramenů a jejich analýzou.

V rámci kritického zkoumání pramenů tak nejprve představuji, nakolik je to na základě dostupných zdrojů možné, rekonstrukci programů klatovských koncertů vokální a vokálně-instrumentální hudby v letech 1904–1928, kterou následně analyzuji. Výsledky analýzy pak v závěru interpretuji, aniž bych si však nárokovala definitivnost uvedených závěrů. Spíše než o prostý popis příčin a objektivní vysvětlení se v závěrečné interpretační části jedná o výčet možných faktorů, které mohly sehrát roli při recepci Janáčkovy díla v Klatovech.

Proč zrovna období 1904–1928? Rok 1904 jako *terminus a quo* je zvolen proto, že v tomto roce měla v Brně premiéru Janáčkovy opera *Její pastorkyňa* (Jenůfa), již se stal Janáček všeobecně známým na domácí scéně a postupně se začal prosazovat také v zahraničí. Rok 1928 jako *terminus ad quem* je pak rokem Janáčkovy úmrtí. Práce tedy mapuje recepci Janáčkovy díla v Klatovech ještě za autorova života a zároveň v době, kdy jeho jméno i dílo díky získané reputaci již nešlo ignorovat. Práce má ambici být případovou studií, jejíž výsledky lze aplikovat na české maloměsto¹ obecně. Přiměřenost této ambice mohou však prokázat pouze v budoucnu provedené případové studie dobové janáčkovské recepce ze srovnatelných českých měst.

Vzhledem k tomu, že se repertoárem klatovských spolků – a repertoárem hostujících hudebních těles – vystupujících v Klatovech na začátku 20. století nikdo dosud hlouběji nezabýval, opírá se má výzkumná práce především o studium primárních archivních pramenů. Podrobné informace o provozovaném repertoáru poskytují badatelům dobová klatovská periodika - týdeník

¹Termín „maloměsto“ v této práci nenese pejorativní příznak a jeho význam se kryje s významem anglického *town* v protikladu k *city* (velkoměsto). Je zde užíván pro vyjádření specifického sociálního prostředí obce s rozvinutým kulturním prostředím, ale zároveň disponující jen relativně malým počtem kulturních institucí, které lze označit za profesionální. Extenze termínu souvisí s velikostí a počtem obyvatel dané obce, ale není na něm přímo závislá. V případě jihozápadních Čech lze tuto distinkci ilustrovat na rozdílu mezi Plzní (*city*) a Klatovy (*town*).

Šumavan a Klatovské listy. Ta často před koncerty otiskovala pozvánky s úplnými programy. O některých koncertech se nicméně podařilo získat jen částečné informace. V řadě případů byl totiž repertoár popsán a zhodnocen pouze v recenzi koncertu, a to neúplně a pro účely rekonstrukce nedostatečně. Dalším zdrojem informací o dějinách klatovských spolků jsou jejich fondy, které jsou uloženy ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše v Klatovech a Státním okresním archivu Klatovy. Inventář je přitom sestaven pouze k fondu Měšťanské besedy.²

Co se sekundární literatury týče, Lenka Sýkorová věnovala v monografii *Klatovy* jednu kapitolu klatovským hudebním spolkům, koncertním repertoárem se ovšem detailněji nezabývá.³ Dějinami pěveckého spolku Šumavan se zabýval ve své bakalářské práci jeho dirigent Jaroslav Pleticha. Soupis repertoáru spolu se zhodnocením činnosti spolku byl otisknut v týdeníku Šumavan u příležitosti 60. výročí jeho trvání. Plzeňskými spolky Hlahol a Smetana ve vztahu k Janáčkově se zabývala Suzanne Vohnoutová el Roumhainová ve své bakalářské práci *K reflexi Janáčkovy tvorby v Plzni*.⁴ Spolupráce Janáčka a PSMU (Pěveckého sboru moravských učitelů) byla ústředním tématem disertační práce *Leoš Janáček a PSMU* Martiny Sovové.⁵

Detailněji se recepci Janáčkovy díla obecně věnoval Miloš Zapletal v disertační práci *Vybrané problémy janáčkovské recepce*;⁶ v této práci je mimo jiné kriticky zhodnocen odkaz Vladimíra Helferta. Helfertova monografie *Leoš Janáček: V poutech tradice*,⁷ která je z části věnována Janáčkovým sborům, ovšem zůstává pro poznání Janáčkovy díla stěžejním dílem.

²KLOKANOVÁ, M., *Měšťanská beseda Klatovy 1862 – 1951. Inventář*.

³SÝKOROVÁ, L., *Klatovy v době národní emancipace*.

⁴VOHNOUTOVÁ EL ROUMHAINOVÁ, S., *K reflexi Janáčkovy tvorby v Plzni*.

⁵SOVOVÁ, M., *PSMU – historie, nahrávací činnost a analýzy interpretačních stylů*.

⁶ZAPLETAL, M., *Vybrané problémy janáčkovské recepce*.

⁷HELPERT, V., *Leoš Janáček. Obraz životního a uměleckého boje. I. V poutech tradice*.

1. Klatovské hudební spolky

1.1 Pěvecký spolek Šumavan – historie do roku 1928

Historie nejstaršího dodnes fungujícího a aktivního klatovského pěveckého sboru se začíná psát na přelomu 50. a 60. let 19. století. V roce 1859 časopis Dalibor informuje, že Ludevít Procházka zamýšlí v Klatovech založit pěvecký spolek.⁸ Společně s Petrem Jirgesem, Aloisem Vojtěchem Šmilovským a Mansvetem Kličkou pak Procházka takový spolek skutečně o dva roky později zakládá; v duchu dobového vlastenectví mu „otcové zakladatelé“ dávají název Šumavan. Prvním předsedou spolku se stává MUDr. Jan Nauš, prvním ředitelem a dirigentem sboru pak Petr Jirges, kterého však již v roce 1863 střídá Mansvet Klička. Roku 1876 spolek Šumavan přerušuje svou činnost, přičemž jeden z důvodů je pravděpodobně nedostatek financí.⁹ Až v roce 1896 sbormistr Jan Janák probouzí po 20 letech spolek Šumavan zpět k životu,¹⁰ a od té doby již funguje prakticky nepřetržitě až do vypuknutí první světové války, kdy jeho činnost ustává. Obnovena je roku 1919.

Šumavan se brzy stal důležitým hudebním tělesem, které pravidelně účinkovalo při slavnostních událostech města a rovněž pořádalo vlastní kulturní aktivity. Pravidelnými akcemi, které pěvecký spolek Šumavan organizoval, byly podzimní cecilské zábavy a tradiční jarní koncerty. V meziválečném období pak spolek vystupoval též na každoročních československých státních oslavách konaných v Klatovech, které se nesly v typickém prvorepublikovém duchu: oslava narozenin T. G. Masaryka, Husova oslava či oslava 28. října.

Šumavan se podílel společně s dalšími klatovskými kulturními spolky – Literární Jednotou a Pěveckým kroužkem Sokola – na tematických večerech pořádaných u příležitosti jubileí významných osobností: Dvořákův večer, Vrchlického večer, Beethovenův večer apod. Pro účely této práce je důležité (a pro její závěry symptomatické), že v roce 1928, kdy zemřel Leoš Janáček, nebyl k jeho poctě uspořádán koncert. Co je snad ještě příznačnější, je fakt, že v roce následujícím Šumavan zorganizoval dne 18. listopadu Koncert Dvořákův a Foersterův, ale Janáček na žádné kulturní akci nepřipomněl.

Šumavan se účastnil akcí Pěvecké župy – Pallovy, kterou roku 1889 spoluzaložil. Pallova župa sdružovala pěvecké spolky v regionu a vytvářela prostor nejen pro jejich setkávání, ale i pro vzájemnou motivaci a aktivizaci. Spolek Šumavan mimo jiné získával díky členství v župě nový repertoár. V roce 1922 tak mohl Šumavan společně se sušickým pěveckým spolkem Svatobor provést Dvořákovo oratorium Svatební košile, které bylo původně nacvičováno župou Pallovou k oslavám 60. jubilea pěveckého spolku Hlahol.¹¹

Ne vždy byla činnost spolku v pravém slova smyslu horlivá. V roce 1912 dostihla Šumavan krize. Pěvecký spolek „upadl v nečinnost,“ jak jeho stav popsal Otakar Čermák.¹² Zjevně z touhy po obrodě a snad i z určité bezradnosti bylo v Klatovech namísto Šumavanu vytvořeno nové, výhradně mužské pěvecké sdružení Klička, které řídil opět Jan Janák. Toto pěvecké sdružení se z drtivé většiny skládalo z členů Šumavanu a zvolilo si název po Josefu Kličkově, který se mu své

⁸SÝKOROVÁ, L. Klatovy v době národní emancipace, s. 353.

⁹Tamtéž.

¹⁰K jubileu 60letého trvání zpěváckého spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53, 4. 6. 1921.

¹¹J. Janák [JANÁK, J.]. „Svatební košile“. *Šumavan*, roč. 54, 27. 5. 1922.

¹²-mák [ČERMÁK, O.]. Koncert nově utvořeného pěveckého sdružení Klička v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 17. 2. 1912.

jméno uvolil propůjčit. Kličkův dopis Janákovi byl otištěn v týdeníku Šumavan: „Za Vaši pozornost ke mně jsem Vám vděčen a přirozeně svoluji milerád k Vašemu přání.“¹³

Toto „nové“ těleso mělo mít však, alespoň co do svého názvu, jepičí život. Na sjezdu Pěvecké župy – Pallovy v Přešticích roku 1913 již vystoupil sbor opět pod jménem Šumavan.¹⁴ Podle recenze sjezdu, která není podepsána, Norbert Kubát (sbormistr plzeňského pěveckého spolku Hlahol) spolek Šumavan pochválil a „projevil opravdové potěšení nad novou činností spolku.“¹⁵ Ať už byla obroda tělesa způsobena dočasným založením „nového“ sboru nebo jinými faktory, cíle bylo úspěšně dosaženo.

Během první světové války (1914–1918) spolek Šumavan nebyl aktivní. Jak už bylo řečeno, jeho činnost byla obnovena až roku 1919. Během války se však dirigent Jan Janák i členové spolku podíleli na hudebních akcích Literární Jednoty. Po obnovení činnosti se Šumavan musel vypořádat s odchody dvou předních osobností spolku. Pěvkyně Jožka Kazdová a klavíristka Mařka Talichová se roku 1917 vdaly¹⁶ a rodinné důvody jim napříště neumožňovaly věnovat se hudební produkci v rámci spolku Šumavan.

Jožka Kazdová byla přitom po dvě desetiletí lídryně sopránu a interpretku sopránových sól. „Mnohé velké skladby vokální nebyly by se mohly provést bez její účasti, koncerty zpěváckého spolku Šumavan, mnohé jiné koncerty dobročinné, velká řada koncertních večerů v Měšťanské besedě a Literární Jednotě, hlavně pak provedení mší o církevních a císařských slavnostech i o nedělích celého roku, to mnohdy záviselo z velké části na její ochotě a obětavosti.“¹⁷ Od roku 1919 zpívala sopránová sóla pěvkyně Terezie Kůsová, sólové klavírní skladby hrála a na klavír doprovázela Ludmila Nekolová.

Kulturní život v roce 1924 se nesl v Československu kromě jiného v duchu oslav 100 let od narození Bedřicha Smetany, ke kterým se připojily také Klatovy. V té době se Šumavan, stejně jako ostatní klatovské spolky, potýkal s nedostatkem kvalitních mužských hlasů. Právě výtkou zpěvákům, kteří byli členy současně tří spolků (tj. Šumavanu, Pěveckého kroužku Sokola a Dělnického spolku Osvěta), burcoval týdeník Šumavan k přípravě na zmíněnou smetanovskou oslavu: „V celém našem městě je opravdu dobrých sil velmi málo, a ti roztroušeni mezi stávajícími u nás třemi mužskými sbory tonou v hlubokém diletantismu, zápasíce se všemi důsledky, které s sebou nese sbor neukázněný, sbor v jednotlivých hlasech nepoměrně zastoupený, sbor, v němž na každou zkoušku dostaví se jiní členové, sbor, v němž někteří přijdou až na produkci, sbor, v němž závisí zpěv na jednom členu toho kterého hlasu, který když se nedostaví, je po zpěvu, sbor, který nemá a nemůže mít nikdy žádného nacvičeného repertoáru, sbor, který teprve několik dní před produkcí shání, co by asi zazpíval atd.“¹⁸

K 60. výročí trvání spolku Šumavan vyšel tiskem soupis repertoáru – od založení spolku provedl sbor celkem 86 skladeb 42 skladatelů.¹⁹ Tato práce se věnuje letům 1904–1928 v Klatovech, proto je níže uveden chronologicky seřazený seznam z pramenů dostupné a doložitelné části těchto klatovských koncertů (a ve většině případů také jejich programů) ve sledovaném období, nakolik je lze zjistit z textové evidence, tj. dobového tisku (klatovských týdeníků *Šumavan* a *Klatovské listy*). Na základě takto zpřehledněného materiálu lze snadno a systematicky analyzovat a následně interpretovat vývoj prováděného repertoáru se zřetelem k hlavnímu cíli této práce, jímž je

¹³Slovutný rodák klatovský. *Šumavan*, roč. 45, 10. 2. 1912.

¹⁴Zpěvácký spolek Šumavan v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 7. 6. 1913.

¹⁵Sjezd pěvecké župy Pallovy v Přešticích. *Šumavan*, roč. 46, 28. 6. 1913.

¹⁶J. [JANÁK, J.] Osobní. *Klatovské listy*, roč. 31, 19. 5. 1917.

¹⁷J. [JANÁK, J.] Osobní. *Klatovské listy*, roč. 31, 19. 5. 1917.

¹⁸Naše pěvecké spolky a oslava B. Smetany. *Šumavan*, roč. 55, 17. 9. 1923.

¹⁹K jubileu 60letého trvání zpěváckého spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53, 4. 6. 1921.

prozkoumání zastoupení Janáčkových děl v rámci tohoto repertoáru a v rámci repertoárů dalších těles (buď přímo klatovských, nebo v Klatovech hostujících) a jeho srovnání se zastoupením děl dalších hudebních tvůrců.

Přehled sbormistrů Šumavanu do roku 1942:²⁰

Petr Jirges	1861 – 1863
Mansvet Klička	1864 – 1896
Jan Talich	1896 – 1897
Vilém Kurz	1897 – 1898
Jan Janák	1898 – 1942

1.2 Pěvecký spolek Šumavan – koncerty v Klatovech

1.2.1 12. května 1904: Jarní koncert pěveckého spolku Šumavan

Dirigent: J. Janák

Klavírní doprovod: M. Talichová

*Program:*²¹

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	ROZKOŠNÝ, J. R.	Popelka: scéna a píseň	Árie	Zp. Kazdová, J.
2.	BENDL, K.	Lejla: duet Almamena a Lejly	Duet	Zp. Kazdová, J.; Miláček, A.
3.	BLODEK, V.	V studni: finale	Smyč. kvintet s prův. harmonia a se sóly	Zp. Kazdová, J.; Mašek, A.; Valenta, B.

1.2.2 22. listopadu 1904: Cecilská zábava

Pořadatel: Šumavan

Dirigent: J. Janák

Program: nebyl uveřejněn²²

1.2.3 20. ledna 1907: Pěvecko-hudební akademie k otevření nové Sokolovny

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Pořadatel: Sokol

Dirigent: J. Janák

Spoluúčinkující: klavíristky L. Nekolová a M. Talichová, pěvkyně J. Kazdová

Ohlasy: V recenzi celé akce v týdeníku Šumavan jsou jmenováni účinkující a z programu zmíněna pouze Smetanova etuda Na břehu mořském, kterou zahrála L. Nekolová. Slečna Nekolová u publika sklídila velký úspěch: „Po bouřlivém potlesku byla nucena jedno číslo přidati.“²³

²⁰Viz PLETICHA, J. 150 let pěveckého sboru Šumavan, s. 12–13.

²¹Jarní koncert pěveckého spolku Šumavan. Šumavan, roč. 37, 14. 5. 1904.

²²Cecilskou zábavu. Šumavan, roč. 37, 19. 11. 1904.

²³Slavnostní otevření nové Sokolovny v Klatovech. Šumavan, roč. 40, 26. 1. 1907.

1.2.4 15. června 1907: Koncert Šumavanu na sjezdu Pěvecké župy plzeňské – Pallovy

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Pěvecká župa plzeňská – Pallova

Dirigent: Jan Janák

Klavírní doprovod: Talichová, M.

*Program:*²⁴

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	BEETHOVEN, L. van	Prometheus: ouvertura	Overtura pro orch.	Orchestr
2.	TOVAČOVSKÝ, B. A.	Naše písně	Muž. sbor	Šumavan
3.	PICKA, F.	Co krásy a kouzla	Píseň pro soprán a orch.	Zp. Kazdová, J.
4. a)	KLIČKA, J.	Měsíčku	Žen. sbor trojhl.	Šumavan; kl. Talichová, M.
b)	KLIČKA, J.	Dobrou noc!	Žen. sbor trojhl.	Šumavan; Talichová, M.
5. a)	JANÁČEK, L.	Ó láske!	Muž. sbor	Šumavan
b)	HOFFMEISTER, K.	Jarní	Muž. sbor	Šumavan
6.	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Elegie	Skladba pro smyč. nástroje	Hudební ochotníci
7.	BRAHMS, J.	Milostivé písně	Valčíky pro smíš. sbor	Šumavan; kl. Talichová, M.; Špindler, F.
8.	ŠEBOR, K.	Templáři: slavnostní pochod	Skladba pro orchestr	Hudební ochotníci

1.2.5 7. července 1907: Otevření klatovského muzea

Dirigent: Jan Janák

*Program:*²⁵ mužský sbor Milená má vlasti od A. B. Tovačovského.

1.2.6 23. listopadu 1907, 20:00: Cecilská zábava

Místo konání: Měšťanská beseda Klatovy

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristé Marie Talichová a Josef Fügner

Spoluúčinkující: pěvkyně Jožka Kazdová, pěvec B. Valenta

*Program:*²⁶

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	MALÁT, J.	Zpěvy lidu českého	Mužský sbor s prův. kl.	Šumavan

²⁴Pěvecká župa Plzeňská – Pallova, *Šumavan*, roč. 40, č. 22, 1. 6. 1907.

²⁵Slavnostní otevření nového muzea v Klatovech. *Šumavan*, roč. 40, 13. 7. 1907.

²⁶Cecilskou zábavu. *Šumavan*, roč. 40, 16. 11. 1907.

2.	PICKA, F.	Věrná a milá	Žen. sbor dvojh. s prův kl.	Šumavan
3. a)	NOVOTNÝ, V. J.	Eva	Píseň pro střední hlas	Fügner, J.
b)	FRIML, R.	Nestálá láska	Píseň pro střední hlas	Fügner, J.
4.	BENDL, K.	Starý ženich: dvojzpěv Haničky a Vojtěcha	Dvojzpěv	Kazdová, J.; Valenta, B.
5.	KOVAŘOVIC, K.	Psohlavci: Voračky	Sm. sbor s prův. kl. pro 4 ruce	Šumavan; Talichová, M.; Fügner, J.

1.2.7 21. listopadu 1908: Cecilská zábava

Místo konání: Měšťanská beseda Klatovy

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Marie Talichová, hráč na harmonium J. Polák

*Program:*²⁷

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	AUBER, F.	Le cheval de bronze, ouverture	Ouverture	Orchestr
2.	MALÁT, J.	Zpěvy lidu českého	Muž. sbor s prův. kl a harmonia	Šumavan; Talichová, M.; Polák, J.
3. a)	DVOŘÁK, A.	Moravské dvojzpěvy (MD): Zelenaj se zelenaj	Žen. hl. s prův. kl.	Šumavan; Talichová, M.
b)	DVOŘÁK, A.	MD: Velet' vtáčku	Žen. hl. s prův. kl.	Šumavan; Talichová, M.
c)	DVOŘÁK, A.	MD: Dyby byla kosa nabrůšená	Žen. hl. s prův. kl.	Šumavan; Talichová, M.
4. a)	JINDŘICH Z KÁANŮ	Serenáda	Skladba pro orchestr	Malý orchestr
b)	JINDŘICH Z KÁANŮ	Sousedská	Skladba pro orchestr	Malý orchestr
5.	VENDLER, B.	Hrajte dál	Smíšený sbor	Šumavan
6.	ROZKOŠNÝ, J. R.	Svatojanské proudy, směs	Skladba pro orchestr	Orchestr

²⁷Cecilská zábava. *Šumavan*, roč. 41, 24. 10. 1908.

1.2.8 21. listopadu 1909: Koncert k 25. výročí úmrtí B. Smetany

Místo konání: Velký sál klatovské radnice

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Marie Talichová

Spoluúčinkující: Kubátovo plzeňské trio Norbert Kubát – L. Sychra – Jan Talich, pěvkyně A. Faltysová, klavíristka Ludmila Nekolová

*Program:*²⁸

Č.	Skladba	Forma	Interpret
1.	Věno	Mužský sbor	Šumavan
2.	Trio g-moll	Trio hsl., vcl., kl.	Kubát, N. – Sychra, L. – Talich, J.
3.	Prodaná nevěsta, árie Mařenky	Árie	Faltysová, A.
4. a)	Der Neugierige, op. 10, č. 2 (transkripce)	Skladba pro klavír	Nekolová, L.
b)	En Bohême, scéna venkovská	Skladba pro klavír	Nekolová, L.
5. a)	Má hvězda	Ženský sbor	Šumavan
b)	Vlašťovičky	Ženský sbor	Šumavan
6.	Z domoviny	Dvě dua hsl. a kl.	Kubát, N. – Sychra, L.
7.	Česká píseň	Kantáta pro sm. hl.	Šumavan

Poznámka: Autorem všech uvedených skladeb je Bedřich Smetana.

1.2.9 5. května 1910: Jarní koncert pěveckého spolku Šumavan

Místo konání: Velký sál Sokolovny Klatovy

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Marie Talichová

Spoluúčinkující: virtuos na kontrabas Václav Kuchynka

*Program:*²⁹

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	JANÁK, J.	Bratrství	Mužský sbor	Šumavan
2.	SIMANDL, F.	Koncert pro kontrabas s prův. kl.	Skladba pro kontrabas a kl.	Kuchynka, V.; Talichová, M.
3. a)	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Máj	Píseň	Faltysová, A.
b)	SCHUMANN, R.	Věnování	Píseň	Faltysová, A.
4. a)	KHODL, F.	Vzpomínka	Skladba pro	Kuchynka, V.

²⁸Smetanův koncert. *Šumavan*, roč. 42, 11. 12. 1909.

²⁹Zpěvácký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 43, 30. 4. 1910.

			kontrabas	
b)	SMETANA, B.	Dalibor, houslové sólo	Skladba pro housle	Kuchynka, V.
c)	GEISSL, J.	Rondo	Skladba pro kontrabas	Kuchynka, V.
5. a)	PROCHÁZKA, J.	Stesk. Ach, kdo zapomíná	Žen. sbor s kl.	Šumavan; Talichová, M.
b)	ZICH, O.	Ty ténské hodinky. Chodská	Žen. sbor s kl.	Šumavan; Talichová, M.
6.	KUCHYNKA, V.	Fantasie z českých národních písní pro kontrabas s prův. kl.	Skladba pro kontrabas	Kuchynka, V.
7.	PICKA, F.	Jarní večer, op. 16	Smíš. sb. s kl.	Šumavan; Talichová, M.

Poznámka: Jak dosvědčuje recenzent podepsaný zkratkou –mák (Otakar Čermák), kromě zveřejněného programu na koncertě zazněla ještě píseň Hodiny od skladatele K. G. Loewe. Jako přídatek zazněly dále písně Otázka a Překážky od A. L. Vymetala, které zazpívala studentka Emilie Melanová. Na klavír ji doprovodil Jan Janák.³⁰

Ohlasy: Recenzent si povšiml velkého úspěchu virtuosa Kuchynky, když „každé jím přednesené číslo bylo bouřlivě aklamováno a umělec musil stále se děkovati, a když bouře potlesku nepřestávala, nová a nová čísla přidávati.“³¹ Pochvalně se recenzent vyjádřil i o sborových skladbách Bratrství, Ty ténské hodinky a Jarní večer.

1.2.10 15. května 1910: Koncert Zpěváckého spolku pražských typografů

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Poznámka: Pěvecký spolek Šumavan doplnil svým účinkováním vystoupení Zpěváckého spolku pražských typografů. Podrobnosti o vystoupení nejsou známy, v týdeníku Šumavan vyšla na tuto akci pouze pozvánka.³²

1.2.11 14. ledna 1911: Fibichův večer k 10. výročí úmrtí Zdeňka Fibicha

Místo konání: Měšťanská beseda Klatovy

Pořadatel: Měšťanská beseda Klatovy

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: klavíristka Ludmila Nekolová, pěvkyně Jožka Kazdová, pěvec Bohdan Valenta, recitátorka L. Kousalová

*Program:*³³

Č.	Skladba	Forma	Interpret
1.	Pád Arkuna, duet Margarity a Jaroměra	Duet	Kazdová, J.; Valenta, B.; kl. Janák, J.

³⁰-mák [ČERMÁK, O.]. Jarní koncert zpěv. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 43, 7. 5. 1910.

³¹-mák [ČERMÁK, O.]. Jarní koncert zpěv. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 43, 7. 5. 1910.

³²Koncert zpěváckého spolku pražských typografů. *Šumavan*, roč. 43, 7. 5. 1910.

³³-mák [ČERMÁK, O.]. Fibichův večer v Měšťanské besedě v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44, 14. 1. 1911.

Č.	Skladba	Forma	Interpret
2.	Vodník	Melodram	Rec. Kousalová, L.; kl. Janák, J.
3. a)	Menuetto	Sklad. pro kl.	Kl. Nekolová, L.
b)	Nokturno	Sklad. pro kl.	Kl. Nekolová, L.
c)	Lovecká	Sklad. pro kl.	Kl. Nekolová, L.
4. a)	Májová noc	Sólová píseň	Kazdová, J.
b)	Přilítlo jaro	Sólová píseň	Kazdová, J.
5.	Jarní romance	Kantáta	Sbor

Poznámka: Autorem všech skladeb je Zdeněk Fibich.

Ohlasy: Otakar Čermák se v Šumavanu vyjádřil pochvalně o všech číslech, u kantáty pak vyslovil domněnku, že „svoji velebností hluboký dojem u všech posluchačů vyvolala.“³⁴

1.2.12 14. února 1912: Koncert pěveckého sdružení Klička³⁵

Místo konání: Měšťanská beseda Klatovy

Pořadatel: Pěvecké sdružení Klička

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Marie Talichová

Spoluúčinkující: pěvkyně Jožka Kazdová, pěvec Bohdan Valenta

Poznámka: Program není znám celý, v recenzi³⁶ jsou zmíněny jen některé skladby: Naše perla od J. Kličky a árie Taťány z Evžena Oněgina od P. I. Čajkovského, kterou zpívala Joža Kazdová s doprovodem Mařky Talichové, nebo Genéeův sbor Vlašský salát, jehož tenorové sólo zazpíval B. Valenta. Podle recenze na koncertě zazněly také skladby od autorů Kovařovice, Pospíšila, Rozkošného, Vašáka, Weisse, Saint-Saënsa. Konkrétní skladby, které byly provedeny, můžeme odhadovat z programu koncertu, který byl uspořádán Literární jednotou o měsíc později, totiž 5. března 1912.³⁷ Pokud porovnáme jména skladatelů zmíněná v této recenzi s těmi, která se vyskytují ve zveřejněném programu březnového koncertu, zjistíme značnou shodu. Je dokonce možné a pravděpodobné, že v případě březnového koncertu šlo o reprízu únorového koncertu.

Ohlasy: První koncert byl, jak píše recenzent, úspěšný. Podle Otakara Čermáka „sdružení dokázalo, že je schopno přednáseti skladby nejobtížnější a že dovede jejich poesii, krásu a smysl vystihnouti“.³⁸ Návštěvnost prvního koncertu byla podle Čermáka četná.

³⁴-mák [ČERMÁK, O.]. Fibichův večer v Měšťanské besedě v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44, 14. 1. 1911.

³⁵Pěvecké sdružení. *Šumavan*, roč. 45, 3. 2. 1912.

³⁶-mák [ČERMÁK, O.]. Koncert nově utvořeného pěveckého sdružení Klička v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 17. 2. 1912.

³⁷Koncertní večer. *Šumavan*, roč. 45, 2. 3. 1912.

³⁸-mák [ČERMÁK, O.]. Koncert nově utvořeného pěveckého sdružení Klička v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 17. 2. 1912.

1.2.13 5. března 1912: Koncertní večer pěveckého sdružení Klička

Místo konání: Měšťanská beseda Klatovy

Pořadatel: Literární Jednota

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Marie Talichová

Spoluúčinkující: pěvkyně Jožka Kazdová, pěvec Bohdan Valenta

Program:

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	KLIČKA, J.	Naše perla	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
2.	NESSLER, V. E.	Večerní nálada	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
3.	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Evžen Oněgin: árie Taťány	Árie	Zp. Kazdová, J.
4.	ROZKOŠNÝ, J. R.	Ó jak jsi krásná	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
5.	SAINT-SAËNS, C.	Zimní serenada	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
6.	GENÉE, R.	Vlašský salát	Muž. sbor	Sólo Valenta, B.
7. a)	NEUMANN, F.	Vzpomínka	Píseň	Zp. Kazdová, J.
b)	SCHUMANN, R.	Věnování	Píseň	Zp. Kazdová, J.
8. a)	NOVOTNÝ, V. J.	Lípy	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
b)	ABT, F.	Zastaveníčko	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
9.	VAŠÁK, E.	Kde děva má?	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička
10.	WEIS, K.	Dvanáctá	Muž. sbor	Pěvecké sdružení Klička

Ohlasy: Druhý koncert recenzoval autor se zkratkou J. W., jehož totožnost se nepodařilo zjistit. Celý program pěveckého sdružení byl podle recenzenta podán „s jistotou a přesností“.³⁹

Poznámka: Podle pozvánky v Šumavanu⁴⁰ byl naplánován koncert pěveckého sdružení Klička a harfenisty Václava Kličky na konec března 1912 do Měšťanské besedy. Program ani recenze nevyšly, nelze tedy doložit, že byl koncert uskutečněn.

³⁹J. W. Jednota Literární v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 9. 3. 1912.

⁴⁰Měšťanská beseda v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 9. 3. 1912.

1.2.14 6. září 1912, 20:30: Pěvecko-hudební akademie k oslavě 100. výročí založení gymnázia

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Marie Talichová

Spoluúčinkující: harfenista Václav Klička, pěvkyně Jožka Kazdová, pěvec Josef Polák, pěvecký kroužek Sokola

Poznámka: Akademie byla věnována skladatelům působících v Klatovech: Josef Klička, Leopold Měchura a Ludevít Procházka. V recenzi oslav⁴¹ je jmenovitě uvedena jen skladba Zahučaly hory od Ludevíta Procházky.

1.2.15 20. listopadu 1912: Vrchlického večer

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Dámský odbor matiční

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: pěvecký kroužek Sokola, recitátorka L. Kousalová, klavíristka Ludmila Nekolová

Doprovod: klavíristka Marie Talichová

*Program:*⁴²

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	NORBERT, K.	Slavnostní sbor	Sbor	Šumavan + Sokol
2.	FIBICH, Z. (text VRCHLICKÝ, J.)	Královna Emma	Melodram	Rec. Kousalová, L.; kl. Talichová, M.
3.	VRCHLICKÝ, J.	Faust v Praze	Báseň	Rec. Kousalová, L.
	VRCHLICKÝ, J.	Jen trochu hudby	Báseň	Rec. Kousalová, L.
	VRCHLICKÝ, J.	Ó Praho!	Báseň	Rec. Kousalová, L.
	VRCHLICKÝ, J.	Rodnému jazyku	Báseň	Rec. Kousalová, L.
4.	FIBICH, Z. (text VRCHLICKÝ, J.)	Z hor	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
a)	FIBICH, Z. (text VRCHLICKÝ, J.)	Notturmo	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
b)	DVOŘÁK, A.	Noční cesta	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
c)	LISZT, F.	Etuda Des-dur	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
d)	HOLÝ	Jen kdybych věděl, zdali bdíš	Muž. sbor	Šumavan + Sokol

⁴¹Oslava jubilea stoletého znovuootevření gymnasia klatovského. *Šumavan*, roč. 45, 9. 3. 1912.

⁴²Vrchlického večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 23. 11. 1912.

Poznámka: Program zde uvádím podle pozvánky a doplňuji podle recenze. Návštěvnost koncertu byla podle anonymního recenzenta velmi chabá. Z roku 1913 nemáme z tisku zprávy o vystoupeních pěveckého spolku Šumavan. Dozvídáme se pouze, že uskutečnil 1. října 1913 výborovou schůzi, které předsedal Antonín Miláček. Týdeník Šumavan informoval, že byly zakoupeny Říhovského mužské sbory a Dvořákovy Moravské dvojzpěvy.⁴³

1.2.16 26. dubna 1914: Koncert pěveckého spolku Šumavan

Místo konání: radniční sál

Spoluúčinkující: Arnošt Černý

*Poznámka:*⁴⁴ Pozvánka s programem ani recenze nebyly v klatovských týdenících publikovány.

Během první světové války, jak již bylo uvedeno, Šumavan nevystupoval.

1.2.17 6. března 1919: Slavnostní večer k 69. narozeninám prezidenta T. G. Masaryka

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Pořadatel: Sokol, Vzdělávací odbor Osvětového svazu

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: pěvec J. Mach

*Program:*⁴⁵

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	FAJNOR, Š.	Kto za pravdu horí	Mužský sbor	Šumavan
2.	JINDŘICH, J.	Hymna	Mužský sbor	Zpěv Mach, J.
3.	BENDL, K.	Svoji k svému	Mužský sbor	Šumavan

Poznámka: Po válce pěvecký spolek Šumavan obnovil svou činnost. Tento koncert byl zřejmě první poválečný.

1.2.18 3. června 1919: Jarní koncert pěveckého spolku Šumavan

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: klavíristka Ludmila Nekolová, pěvec Josef Polák, pěvkyně Terezie Kůsová

Doprovod: klavíristka Ludmila Nekolová

*Program:*⁴⁶

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	PRAUS, A.	Chorál Čechův	Muž. sbor	Šumavan
2.	NOVÁK, V.	Nešťasná vojna	Smíř. sbor	Kl. Nekolová, L.; zp. Polák, J.

⁴³Zpěvácký spolek Šumavan v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 4. 10. 1913.

⁴⁴Koncert zpěváckého spolku Šumavan. *Šumavan*, roč. 47, 28. 3. 1914.

⁴⁵Na oslavu 69. narozenin T. G. Masaryka. *Šumavan*, roč. 51, 5. 3. 1919.

⁴⁶Jarní koncert „Šumavana“. *Šumavan*, roč. 51, 4. 6. 1919.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
3.	KLIČKA, J.	Zlatý prestol	Smíš. sbor	Šumavan
4.		5 slovenských písní	Žen. sbor	Šumavan
5.	DVOŘÁK, A.	Žertem	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
6.	MACDOWELL, E. A.	Etuda Fis dur	Etuda	Kl. Nekolová, L.
7.	ZAWADSKI, M.	Šumka	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
8.	SMETANA, B.	Hubička: Skřivánčí píseň	Árie	Zp. Kůsová, T.
9.	JINDŘICH, J.	Můj první máj	Píseň	Zp. Kůsová, T.

Ohlasy: Sbor Šumavan podal „zdařilý výkon“, sbory „doznaly v posluchačstvu nadšeného přijetí“.⁴⁷ Klavíristka L. Nekolová a pěvkyně T. Kůsová sklidily též velký úspěch, obě přidávaly další skladby. Anonymní recenzent uvedl i počet zpěváků: 50 pěvkyní a 35 pěvců.

1.2.19 28. října 1919: Slavnostní akademie k 1. výročí svobody

Pořadatel: Sokol a pěvecký spolek Šumavan

Spoluúčinkující: klavíristka L. Nekolová a pěvec J. Matějček.

*Program:*⁴⁸

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	Neuveden	Národní hymny: česká a slovenská	Neuvedena	Šumavan
2.	JANÁK, J.	Dvacátý osmý říjen	Mužský sbor	Šumavan
3. a)	NOVÁK, V.	Pozdrav Masarykovi	Smíšený sbor	Šumavan
b)	KLIČKA, J.	Zlatý prestol	Smíšený sbor	Šumavan
4.	Neuveden	Písně pro baryton	Písně	Matějček, J.
5.	SMETANA, B.	Národní slavnost na českém venkově	Rapsodie pro kl.	Kl. Nekolová, L.
6.	MALÁT, J.	Našim ženám	Ženský sbor	Šumavan
7.	Neuveden	Písně pro baryton	Písně	Matějček, J.
8.	FOERSTER, J. B.	Česká píseň	Smíšený sbor	Šumavan

⁴⁷Jarní koncert „Šumavana“. *Šumavan*, roč. 51, 4. 6. 1919.

⁴⁸Jednota Sokol a pěv. spolek „Šumavan“. *Šumavan*, roč. 51, 5. 3. 1919.

1.2.20 6. března 1920: Oslava 70. narozenin T. G. Masaryka

Pořadatel: Město Klatovy (městská rada)

Program:⁴⁹

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	NOVÁK, V.	Pozdrav Masarykovi	Smíšený sbor	Šumavan
2.	Neuveden	Česká a slovenská hymna	Mužský sbor	Dělnický spolek Osvěta

1.2.21 17. června 1920: Koncert Šumavanu

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: J. Janák

Spoluúčinkující: pěvkyně Terezie Kúsová, pěvkyně Hallová, pěvec Karel Valenta, klavíristka Ludmila Nekolová

Doprovod: klavíristka Ludmila Nekolová

Program:⁵⁰

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	DVOŘÁK, A.	Sv. Ludmila: Květy, jimiž Vesna vábí	Smíš. sbor	Šumavan
2.	BLODEK, V.	V studni: duet Lidunky a Veruny	Duet	Zp. Kúsová, T. a Hallová
3. a)	FORSTER, J. B.	Oráč	Muž. sbor	Šumavan
b)	FORSTER, J. B.	Jarní píseň	Muž. sbor	Šumavan
4.	DEBUSSY, C.	Les jardins sous la pluie	Skladba pro klavír	Kl. Nekolová, L.
5.	DVOŘÁK, A.	Furiant	Skladba pro klavír	Kl. Nekolová, L.
6. a)	SMETANA, B.	Dalibor: árie Nebyl to zas on?	Árie	Zp. Valenta, K.
b)	SMETANA, B.	Hubička: Kdybych věděl, jak svou vinu smýt	Árie	Zp. Valenta, K.
7.	ŘÍHOVSKÝ, V.	Slovácké písně	Smíš. sbor	Šumavan

Poznámka: Program byl dle recenze, kterou napsal Jan Janák, doplněn ještě o Procházkovy ženské sbory.⁵¹

Ohlasy: Podle Janáka byl koncert úspěšný a návštěvnost koncertu vysoká. Srovnal také vystoupení s výkonem Pěveckého sboru pražských učitelů na koncertu dne 24. 5. 1920 v Klatovech: „Sborová čísla byla zdařile provedena, jmenovitě Foersterův Oráč (po pražských učitelích!) a ženské sbory Procházkovy.“

⁴⁹Oslava 70tých narozenin prezidenta Masaryka. *Šumavan*, roč. 52, 6. 3. 1920.

⁵⁰Koncert zpěvác. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 16. 6. 1920.

⁵¹J. [JANÁK, J.]. Koncert pěv. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 23. 6. 1920.

1.2.22 26. července 1920: Husova oslava

Dirigent: Jan Janák

*Program:*⁵²

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	Neznámý	Ktož jsú boží bojovníci	Chorál	Šumavan
2.	BENDL, K.	Chorál národa českého	Muž. sbor	Šumavan

1.2.23 18. září 1920: Otevření Biografické síně v Klatovech

Místo konání: Biografická síň⁵³

Spoluúčinkující: Dělnický spolek Osvěta

*Program:*⁵⁴

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	SYCHRA, J. C.	Slavnostní sbor	Muž. sbor	Šumavan
2.	Neuveden	Česká a slovenská hymna	Muž. sbor	Dělnický spolek Osvěta

1.2.24 28. říjen 1920: Oslava 28. října

Dirigent: Jan Janák

Poznámka: Týdeník Šumavan informoval, že pěvecký spolek zapěl „slavnostní sbor k 28. říjnu“ a národní hymny. Lze předpokládat, že „slavnostním sborem“ je míněn sbor Dvacátý osmý říjen od Jana Janáka.⁵⁵

Program:

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	(JANÁK, J.)	Dvacátý osmý říjen	Mužský sbor	Šumavan
2.	Neuveden	Česká a slovenská národní hymna	Mužský sbor	Šumavan

1.2.25 3. června 1922: Dvořákovo oratorium Svatební košile

Místo konání: Klatovská divadelní síň

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: Pěvecký spolek Svatobor Sušice, pěvkyně Růžena Pluhařová, pěvec Karel Valenta (tenor) a Jan Matějček (baryton)

Doprovod: Orchestr 33. pěšího pluku z Chebu⁵⁶

Poznámka: Jednalo se o sérii tří provedení téhož nastudování známého Dvořákova díla: 3. června v Klatovech, 4. června v Sušici (dirigent Václav Vavrýn) a 5. června ve Vimperku.

⁵²Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 7. 7. 1920.

⁵³Biografická síň stála na místě pozdější klatovské Stálé divadelní scény, která vznikla až v roce 1963 a nachází se na rohu ulic Kpt. Jaroše a Denisovy.

⁵⁴Nová městská přednášková, koncertní, biografická a divadelní budova v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 15. 9. 1920.

⁵⁵28. říjen. *Šumavan*, roč. 52, 23. 10. 1920.

⁵⁶J. Janák [JANÁK, J.] „Svatební košile“. *Šumavan*, roč. 54, 27. 5. 1922.

Ohlasy: Anonymní recenzent zhodnotil v týdeníku Šumavan klatovské provedení takto: „Všichni tito činitelé snažili se dostatí svým úkolům, seč byly jejich síly. Nejblíže ideálu skladatelovu stála jistě slečna Růžena Pluhařová z Prachatic.“⁵⁷

1.2.26 30. června 1922: Slavnostní akademie k příležitosti položení základního kamene pomníku padlým v první světové válce

Místo konání: Městské divadlo Klatovy

Dirigenti: Jan Janák, Bohumil Bouzek a Karel Valenta.

Spoluúčinkující: pěvecký spolek Městské besedy a pěvecký kroužek Sokola, pěvkyně H. Walterová, houslista Bohumil Bouzek

Doprovod: Biografický orchestr

*Program:*⁵⁸

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	SMETANA, B.	Libuše: ouverture	Orch. skladba	Biografický orchestr, dir. Janák, J.
2. a)	KLIČKA, J.	Naše perla	Muž. sbor	Dir. Bouzek, B.
b)	WENDLER, B.	Modlitba na Řípu	Muž. sbor	Dir. Janák, J.
c)	KŘÍŽKOVSKÝ, P.	Utonulá	Muž. sbor	Dir. Valenta, K.
2. a)	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Píseň Mignony	Píseň	Zp. Walterová, H.
b)	KOVAŘOVIC, K.	Slovácká píseň	Píseň	Zp. Walterová, H.
3.	DVOŘÁK, A.	Ballada	Skladba pro hsl. a kl.	Hsl. Bouzek, B.; kl. Janák, J.
4.	SMETANA, B.	Z domoviny	Duet	Hsl. Bouzek, B; kl. Janák, J.
6.	NEDBAL, O.	Hloupý Honza: Fantazie	Skladba pro orchestr	Biografický orchestr

Poznámka: Účinkující sbor tvořilo cca 70 členů z místních klatovských pěveckých spolků včetně Šumavanu.

Ohlasy: Koncert byl dle týdeníku Šumavan úspěšný: „Solistům, zpěvákům i orchestru dostalo se za jich výborné přednesy hlučného potlesku a solisté byli nuceni nová čísla přidati.“⁵⁹

1.2.27 6. března 1923, 20:00: Jarní koncert Šumavana na počest narozenin prezidenta T. G. Masaryka

Místo konání: Městská koncertní síň

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: klavíristka Ludmila Nekolová, pěvkyně H. Waltrová, pěvec Jan Matějček

Doprovod: klavíristka Ludmila Nekolová

⁵⁷ Provedení Dvořákových „Svatebních košil.“ Šumavan, roč. 54, 14. 6. 1922.

⁵⁸ V pátek dne 30. června 1922. Šumavan, roč. 54, 21. 6. 1922.

⁵⁹ Slavnostní akademie. Šumavan, roč. 54, 5. 7. 1922.

Program:⁶⁰

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	Neuveden	Národní hymny	Píseň	Šumavan
2.	BENDL, K.	Trojlístek národních písní	Smíš. sbor se sóly	Zp. Waltrová, H. a Matějček, J.
3.	SMETANA, B.	Fantazie na čes. národ. písně	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
4.	BENDL, K.	Zpěv vil nad vodami	Žen. sbor se sólem	Waltrová, H.
5.	BENDL, K.	Lejla: duet Zorajdy a Boabdila	Duet	Zp. Waltrová, H. a Matějček, J.
6.	FIBICH, Z.	Jarní romance	Smíš. sbor se sóly	Zp. Waltrová, H. a Matějček, J.

1.2.28 20. března 1923: Večer Jaroslava Vrchlického

Místo konání: Městská přednášková síň

Program: nebyl uveřejněn⁶¹

1.2.29 5. července 1923: Husův večer

Místo konání: Sokolovna Klatovy

Pořadatel: Město Klatovy (městská rada)

Dirigent: Jan Janák

Program:⁶²

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	BENDL, K.	Chorál Čechů	Muž. sbor	Šumavan
2.	Neznámý	Ktož jsú boží bojovníci	Muž. sbor	Šumavan

1.2.30 1. března 1924: Koncert Šumavanu v rámci Smetanových oslav

Místo konání: Městská síň

Pořadatel: Město Klatovy (městská rada)

Dirigent: Stanislav Toman (zastupoval nemocného Jana Janáka)

Spoluúčinkující: klavíristé Ludmila Nekolová a Josef Polák, pěvci Bohumil Bouzek a Hanuš Polák

Doprovod: klavíristka Ludmila Nekolová

Program:⁶³

Č.	Skladba	Forma	Interpret
1.	Věno	Muž. sbor	Šumavan
2. a)	Má hvězda	Žen. sbor	Šumavan

⁶⁰Pěvecký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 55, 24. 2. 1923.

⁶¹Večer Jaroslava Vrchlického. *Šumavan*, roč. 55, 17. 3. 1923.

⁶²Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 55, 7. 7. 1923.

⁶³Smetanovy oslavy v Klatovech. *Šumavan*, roč. 54, 1. 2. 1924.

Č.	Skladba	Forma	Interpret
b)	Západ slunce	Žen. sbor	Šumavan
c)	Přiletěly vlaštovičky	Žen. sbor	Šumavan
3. a)	Sny: Le bonheur éteint (Zašlé štěstí)	Skladba pro kl.	Kl. L. Nekolová
b)	Na břehu mořském	Kl. etuda	Kl. L. Nekolová
4.	Rolnická	Muž. sbor	Šumavan
5.	Trio g-moll pro klavír, housle a violoncello	Skl. pro kl., hsl. a vcl.	Zp. Nekolová, L.; Bouzek, B. a Hanuš Polák
6.	Česká píseň	Kantáta pro smíš. hlasy a čtyř. klavír	Kl. Nekolová, L. a Polák, J.

Poznámka: Autorem všech skladeb je Bedřich Smetana.

Ohlasy: Podle recenze, kterou napsal J. Janák, měla klavíristka L. Nekolová se skladbou Zašlé sny, velký úspěch. Přidala ještě skladbu Dupák č. 6. z II. řady Českých tanců. Velký zájem též prý vzbudilo Trio g-moll.⁶⁴

1.2.31 6. března 1925: Koncert na počest 75. narozenin prezidenta T. G. Masaryka

Místo konání: Městská síň Klatovy

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: klavíristka Ludmila Nekolová

Spoluúčinkující: klavíristka Ludmila Nekolová, pěvkyně Terezie Kůsová, pěvec Jan Matějček, violoncellista Hanuš Polák

*Program:*⁶⁵

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1. a)	JANÁK, J.	Kdos dobrý vojín	Muž. sbor	Šumavan
b)	KLIČKA, J.	Je večer	Muž. sbor	Šumavan
2. a)	DVOŘÁK, A.	Moravské dvojpěvy: A já Ti uplynu	Žen. sbor	Šumavan
b)	DVOŘÁK, A.	M. dv.: Veleť, vtáčku	Žen. sbor	Šumavan
c)	DVOŘÁK, A.	M. dv.: Dyby byla kosa nabróšená	Žen. sbor	Šumavan
d)	DVOŘÁK, A.	M. dv.: Skromná	Žen. sbor	Šumavan
e)	DVOŘÁK, A.	M. dv.: Zelenaj se, zelenaj	Žen. sbor	Šumavan
3. a)	AKIMENKO, T.	Zpěv skřivánka	Smíš. sbor a capella	Šumavan
b)	FOERSTER, J. B.	Skon	Smíš. sbor s kl.	Šumavan
c)	SYCHRA, J. C.	Modlitba za vlast	Sbor	Šumavan

⁶⁴J. [JANÁK, J.] Oslavný večer Smetanův. *Šumavan*, roč. 54, 8. 3. 1924.

⁶⁵Cd. Slavnostní koncert na počest 75tých naroz. p. prezidenta. *Šumavan*, roč. 57, 21. 3. 1925.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
4. a)	CHOPIN, F.	Fantasie f moll	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
b)	CHOPIN, F.- LISZT, F.	Chants polonais: Hulanka	Skladba pro kl.	Kl. Nekolová, L.
5. a)	PICKA, F.	Jarní	Píseň	Zp. Kůsová, T.
b)	JINDŘICH, J.	Jaro se ozvalo	Píseň	Zp. Kůsová, T.
6. a)	DVOŘÁK, A.	Rusalka: vodníková píseň	Árie	Zp. Matějček, J.
b)	GONOU, CH.	Mefisto: Rondo	Árie	Zp. Matějček, J.
7.	CHOPIN, F.	Valse sérieuse	Skladba pro vcl.	Vcl. Hanuš Polák

1.2.32 14. prosince 1925: Koncert k sedmdesátým narozeninám klatovského rodáka Josefa Kličky

Místo konání: Městské divadlo Klatovy

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Spoluúčinkující: klavírista (a jubilant) Josef Klička, harfenista Václav Klička, houslista Bohumil Bouzek, pěvec Jan Matějček.

Dirigent: Jan Janák

*Program:*⁶⁶

Č.	Skladba	Forma	Interpret
1.	Naše perla	Muž. sbor	Šumavan
2. a)	Notturmo	Skladba pro harfu	Harfa Klička, V.
b)	Ach není tu není	Improvizace na píseň	Harfa Klička, V.
3.	Elegie	Skladba pro housle	Housle Bouzek, B.
4. a)	Tobě	Píseň	Matějček, J., kl. Klička, J.
b)	Světice	Píseň	Matějček, J., kl. Klička, J.
5. a)	Co na nebi hvězdiček	Žen. sbor	Šumavan
b)	Uhodilo	Žen. sbor	Šumavan
c)	Pantáta ze mlýna	Žen. sbor	Šumavan
6.	České písní pro 8hlasý smíšený sbor	8hl. smíšený sbor	Šumavan

Poznámka: Autorem všech skladeb je Josef Klička.

⁶⁶-mák [ČERMÁK, O.]. Kličkovy oslavy v Klatovech. *Šumavan*, roč. 57, 12. 12. 1925.

1.2.33 7. března 1927: Oslava 77. narozenin T. G. Masaryka

Místo konání: Městské divadlo

Dirigent: Jan Janák

Doprovod: Biografický orchestr

Spoluúčinkovali: violoncellista Hanuš Polák

Poznámka: Z programu je znám pouze Dvořákův Slovanský tanec č. 8, který zahrál orchestr biografu.

Ohlasy: Návštěva byla podle anonymního recenzenta „obrovská“.⁶⁷

1.2.34 10. dubna 1927: Beethovenova mše C dur

Poznámka: Šumavan vystupoval jako spoluúčinkující.⁶⁸

1.2.35 9. února 1928: Koncert Šumavanu k poctě J. B. Foerster a J. Jindřicha

Pořadatel: Pěvecký spolek Šumavan

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: klavírista (a skladatel) Jindřich Jindřich, klavírista Stanislav Toman, pěvkyně Soňa Svatošová-Borovičková, pěvec Jan Matějček

*Program:*⁶⁹

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1. a)	FOERSTER, J. B.	Chléb svůj tvrdě dobývám	Muž. sbor	Šumavan
b)	FOERSTER, J. B.	Je tichá noc	Muž. sbor	Šumavan
2. a)	JINDŘICH, J.	Ticho	Píseň s dopr. kl.	Zp. Svatošová-Borovičková, S.; kl. Jindřich, J.
b)	JINDŘICH, J.	Jest jako z oleandru květ	Píseň s dopr. kl.	"
c)	JINDŘICH, J.	Modrý pták	Píseň s dopr. kl.	"
d)	JINDŘICH, J.	Dotkneš-li se vlasů mých	Píseň s dopr. kl.	"
3. a)	FOERSTER, J. B.	Modlitba	Píseň s dopr. kl.	Zp. Matějček, J.; kl. Toman, S.
b)	FOERSTER, J. B.	V pohádce	Píseň s dopr. kl.	Zp. Matějček, J.; kl. Toman, S.
c)	FOERSTER, J. B.	Vidění	Píseň s dopr. kl.	Zp. Matějček, J.; kl. Toman, S.
4.	FOERSTER, J. B.	Pražské zvony	Smiš. sbor	Šumavan
5.	JINDŘICH, J.	Louky, háje...	Žen. sb. dvojh.	Kl. Jindřich, J.
b)	JINDŘICH, J.	Jasmínu květy	Žen. sb. dvojh.	Kl. Jindřich, J.

⁶⁷Oslava 77letých narozenin pana presidenta republiky Dra T. G. Masaryka. *Šumavan*, roč. 59, 9. 3. 1927.

⁶⁸Ludwig van Beethoven. *Šumavan*, roč. 59, 2. 4. 1927.

⁶⁹Pěvecký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 60, 28. 1. 1928.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
c)	JINDŘICH, J.	Vy nechcete	Žen. sb. dvojh.	Kl. Jindřich, J.
6.	JINDŘICH, J.	Chodské písně	Píseň s dopr. kl.	Zp. Svatošová-Borovičková, S.; kl. Jindřich, J.
7. a)	JINDŘICH, J.	Rodný kraj: a) Dyž sem šel z Tranova	Smíšený sbor	Šumavan
b)	JINDŘICH, J.	b) Ach táto	Smíšený sbor	Šumavan
c)	JINDŘICH, J.	c) Eště mám	Smíšený sbor	Šumavan
d)	JINDŘICH, J.	d) Zahraj mně	Smíšený sbor	Šumavan
e)	JINDŘICH, J.	e) Holka má milá	Smíšený sbor	Šumavan
f)	JINDŘICH, J.	f) Dyby se sedláci	Smíšený sbor	Šumavan

Poznámka: Klatovské publikum mělo možnost se seznámit s novým repertoárem. V týdeníku Šumavan bylo o programu napsáno, že „pořad je složen z čísel u nás nedávaných.“⁷⁰ V recenzi koncertu pak Jan Janák vysvětlil, že večer byl věnován výhradně těmto autorům, aby vynahradil jejich dřívější opomíjení: „Šumavan dosud zpíval od nich [tj. od Foerstera a Jindřicha – pozn. JP] jen tu a tam některý jednotlivý sbor.“⁷¹ Jindřich Jindřich byl osobně přítomen a nejednou se ujal klavírního doprovodu.

Ohlasy: Sbormistr Šumavanu v článku zmínil, že sbor trpí nedostatkem prvních tenorů. Pochválil provedení dvojhlasých písní pro ženský sbor od Jindřicha a provedení mužského sboru Chléb svůj tvrdě dobývám od Foerstera. Návštěvnost koncertu byla velká, „tentokráte opravdu imposantní.“ Publikum prý nejvíce ocenilo Chodské písně, které upravil a na klavír doprovodil Jindřich. Zazpívala je pěvkyně Soňa Svatošová-Borovičková.⁷²

1.2.36 1927: Oslava 10. výročí bitvy u Zborova

Dirigent: Bohumil Bouzek

*Program:*⁷³

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	KLIČKA, J.	Naše perla	Mužský sbor	Šumavan, Pěvecký kroužek Sokola

1.2.37 18. září 1927: Oslava 120 let od narození Karla Slavoje Amerlinga

Poznámka: Šumavan účinkoval na oslavě 120 let od narození klatovského rodáka K. Slavoje Amerlinga. Dle pozvánky zapěl „slavnostní sbor“.⁷⁴

⁷⁰Pěvecký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 60, č., 28. 1. 1928.

⁷¹J. [JANÁK, J.] Koncert „Šumavana“. *Šumavan*, roč. 60, č., 15. 2. 1928.

⁷²J. [JANÁK, J.] Koncert „Šumavana“. *Šumavan*, roč. 60, 15. 2. 1928.

⁷³Večer k oslavě desetiletého výročí památné bitvy u Zborova. *Šumavan*, roč. 59, 2. 7. 1927.

⁷⁴Oslava 120leté památky narození klatovského rodáka K. Slavoje Amerlinga. *Šumavan*, roč. 59, 17. 9. 1927.

1.2.38 28. říjen 1927: Oslava 28. října

Program:⁷⁵

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	JANÁK, J.	Dvacátý osmý říjen	Muž. sbor	Šumavan

1.2.39 6. března 1928, 20:00: Slavnostní akademie na počest narozenin prezidenta T. G. Masaryka

Místo konání: Městská koncertní síň

Pořadatel: Město Klatovy (městská rada)

Dirigent: Jan Janák

Spoluúčinkující: Orchester městského biografu, klavírista (a skladatel) Josef Klička, klavírista Stanislav Toman, klavíristka Ludmila Nekolová, pěvkyně Terezie Kůsová, pěvec Jan Matějček

Program:⁷⁶

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	DVOŘÁK, A.	Slovanský tanec č. 16	Skladba pro orchestr	Orchestr
2.	Neuveden	Státní hymny	Muž. sbor	Mužský sbor
3.	KLIČKA, J.	Improvisace na státní hymny	Skladba pro klavír	Kl. Klička, J.
4. a)	KLIČKA, J.	Světice	Píseň	Zp. Matějček, J.; kl. Josef Klička
b)	KLIČKA, J.	Tobě	Píseň	Zp. Matějček, J.; kl. Josef Klička
5.	BACH, J. S.	Toccat a fuga d moll	Klavírní provedení	Kl. Nekolová, L.
6.	PICKA, F.	Věrná milá	Žen. sb. dvojh. s kl.	Kl. Nekolová, L.
7. a)	FOERSTER, J. B.	Chléb svůj tvrdě dobývám	Muž. sbor	Šumavan
b)	JANÁK, J.	Prstýnek	Muž. sbor	Šumavan
8. a)	RUBINŠTEJN, A.	Noc	Píseň	Zp. T. Kůsová; kl. J. Janák
b)	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Za jasných dní	Píseň	Zp. T. Kůsová; kl. J. Janák
9.	NOVÁK, V.	Slovácké písničky	Píseň	Zp. Matějček, J.; kl. Toman, S.
10.	VENDLER, B.	Kytice písní troubských	Smíš. sbor	Kl. Nekolová, L.

Poznámka: Původně měla zpívat Kličkovy písně pro ženský hlas pěvkyně Justina Dvořáková, ale onemocněla. Na koncertě zazněly dvě Kličkovy písně pro mužský hlas v podání pěvce Jana Matějčka s klavírním doprovodem Josefa Kličky.

⁷⁵Oslava 28. října. Šumavan, roč. 59, 17. 9. 1927.

⁷⁶Na počest narozenin prezidenta republiky československé Dra Tomáše G. Masaryka. Šumavan, roč. 60, 3. 3. 1928.

Ohlasy: V recenzi byl vyzdvížen výkon Josefa Kličky. Recenzi téměř jistě nepsal Jan Janák, protože pod textem není uvedena jeho značka. V recenzi je navíc jeho činnost hodnocena: „Řídil spolehlivě sbormistr spolku, řed. J. Janák.“⁷⁷ Návštěvnost koncertu byla neobvykle vysoká. Koncert měl podle anonymního recenzenta u publika úspěch.

1.2.40 6. července 1928: Husova oslava v Klatovech

Dirigenti: Jan Janák a Bohumil Bouzek

Poznámka: Pěvecký kroužek Sokola a pěvecký spolek Šumavan spolu zazpívaly mužský sbor Sláva Tobě (dirigoval Jan Janák). Chorál Ktož jsú boží bojovníci řídil Bohumil Bouzek.⁷⁸

Program:

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	Neuveden	Sláva Tobě	Mužský sbor	Šumavan, Pěvecký kroužek Sokola
2.	Neznámý	Ktož jsú boží bojovníci	Chorál	Šumavan, Pěvecký kroužek Sokola

1.3 Spolek Měšťanská beseda – historie do roku 1928

Po vzoru pražské Měšťanské besedy, která vznikla v roce 1846, byl i v Klatovech roku 1862 vznesen požadavek na založení obdobného spolku podporujícího český jazyk a českou kulturu. V prosinci 1862 se konala v domě kupce Aloise Boučka první schůzka zakládajících členů, mezi nimiž byli např. gymnaziální profesor Alois Vojtěch Šmilovský, kněz Beneš Augustin Neufuss či ředitel kůru Mansvet Klička. Potvrzení stanov s výhradami získal spolek od pražského místodržitelství 15. prosince 1862,⁷⁹ jejich konečná podoba byla potvrzena v únoru 1863.⁸⁰ Klatovy, které byly do 60. let 19. století převážně německojazyčným prostředím, tak vedle již existujícího pěveckého spolku Šumavan získaly roku 1863 další spolek posilující českou národní kulturu. Z podnětu Měšťanské besedy také vznikl roku 1868 klatovský česky psaný týdeník *Šumavan*, který nahradil německy psaný *Der Bote aus dem Böhmerwalde* a který je nejdůležitějším pramenem informací pro tuto práci. Spolek se stal významným organizátorem klatovského společenského života. Jeho jménem byly pořádány přednášky, hudební večírky, koncerty, plesy, zábavy a dobročinné akce. Kromě pořádání kulturních akcí se členové spolku scházeli k debatám, čtení českého tisku a knih ze spolkové knihovny. Fond knihovny se postupně rozšiřoval a v roce 1921 dosáhl 3000 svazků.⁸¹

Až do První světové války sílila také členská základna. Zatímco v červenci roku 1863 měla Měšťanská beseda 108 členů, v době 50. výročí od založení – roku 1913 – byl počet členů již 1334.⁸² Po válce a vzniku samostatné ČSR však nastal pokles členstva. V roce 1920 měl spolek jen 228 členů.⁸³

⁷⁷ Akademie na počest narozenin p. presidenta. *Šumavan*, roč. 60, 14. 3. 1928.

⁷⁸ Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 60, 14. 7. 1928.

⁷⁹ SÝKOROVÁ, L., Klatovy v době národní emancipace, s. 342.

⁸⁰ Padesát let českého besedování v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 27. 12. 1913.

⁸¹ KLOKANOVÁ, M., *Měšťanská beseda Klatovy 1862 – 1951. Inventář*, s. 7.

⁸² Padesát let českého besedování v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 27. 12. 1913.

⁸³ KLOKANOVÁ, M., *Měšťanská beseda Klatovy 1862 – 1951. Inventář*, s. 7.

Prvním předsedou se stal notář Antonín Bouček a jednatelem gymnaziální profesor A. V. Šmilovský. Spolek se zpočátku scházel v domě u Bozděchů, čp. 51 – na rohu ulic Říšské (dnes Kpt. Jaroše) a Seminářské (dnes Vančurova). Roku 1866 se spolek přesunul do domu čp. 134 v nynější Krameriově ulici. 7. února 1914 byl slavnostně otevřen spolkový dům Beseda,⁸⁴ který se nacházel v nově otevřeném hotelu Slávie. V roce 1918 se přestěhoval do prostor hostince pana Menšíka.⁸⁵

V době 50. výročí založení spolku roku 1913 byl předsedou K. Hostaš (předsednictví 1898–1934) a místopředsedou H. Fügner. Členy zábavního odboru byli O. Adamec, J. Janák, J. Kousal a kněz A. Miláček.⁸⁶ K příležitosti jubilea byla vydána brožura Jindřicha Vančury Padesát let Měšťanské Besedy klatovské (1863–1913). V období První světové války pak organizovala Měšťanská beseda dobročinné akce, např. koncerty ve prospěch Červeného kříže či pěvecko-hudební zábavu k podpoře vdov a sirotků po padlých vojácích. Za zmínku stojí také 60. výročí spolku, které Měšťanská beseda oslavila 6. listopadu 1923. Na této akci spoluúčinkoval Pěvecký kroužek Sokola a hudební sdružení B. Bouzka.

V roce 1923 rovněž vzniklo při Měšťanské besedě kvarteto učitele hudby B. Bouzka, které účinkovalo na hudebních večírcích Měšťanské besedy. Členy kvarteta byli: Boh. Bouzek, učitel hudby Hněvkovský, učitel Toman a L. Velkoborský. Bouzek byl již klatovskému publiku známý z kvarteta, které ve složení Bouzek – Nový – Toman – H. Polák odehrálo program Večera komorní hudby 14. prosince 1920⁸⁷ a Dvořákova večera v roce 21. dubna 1921.⁸⁸

V následujícím seznamu jsou uvedeny programy doložitelně uskutečněných hudebních koncertů pořádaných Měšťanskou besedou ve sledovaném období, nakolik je lze z dobového tisku zjistit. Jedná se o koncerty sborové tvorby, večer sólistů a hudební večírky Bouzkova kvarteta.

1.4 Spolek Měšťanská beseda – koncerty v Klatovech

1.4.1 12. listopadu 1914: Koncert ve prospěch Červeného kříže

Účinkující: Jožka Kazdová, Marie Talichová, J. Kurz, Hanuš Polák, Josef Polák, sbor pěvců, orchestr ochotníků

Dirigent: Josef Polák (orchestr), Jan Janák (sbor)

Program (neúplný, částečně rekonstruovaný z recenze):⁸⁹

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	PALLA, H.	Má krásná vlasti	Muž. sbor	
2.	BIZET, G.	Carmen: árie Micaeli	Árie	Zp. Kazdová, J.; kl. Talichová, M.
3.	GRIEG, E.	Sny	Píseň	Zp. Kazdová, J.; kl. Talichová, M.
4.	JINDŘICH, J.	Večer	Píseň	Zp. Kazdová, J.; kl. Talichová, M.
5.	KLIČKA, J.	Zastaveníčko	Muž. sbor se sólem	Zp. Miláček, A.
6.	Neuveden	Lamento	Skladba pro vcl. s kl.	Vcl. Polák, H.; kl. Polák, J.

⁸⁴Slavnostní otevření spolkového domu Besedy v Klatovech. *Šumavan*, roč. 47, 31. 1. 1914.

⁸⁵KLOKANOVÁ, M., *Měšťanská beseda Klatovy 1862 – 1951. Inventář*, s. 7.

⁸⁶Měšťanská Beseda v Klatovech. *Šumavan*, roč. 47, 31. 1. 1914.

⁸⁷J. [JANÁK, J.]. Večer komorní hudby. *Šumavan*, roč. 52, 18. 12. 1920.

⁸⁸Dvořákův večer v Klatovech dne 21. dubna 1921. *Šumavan*, roč. 53, 27. 4. 1921.

⁸⁹Měšťanská Beseda v Klatovech, *Klatovské listy*, roč. 28, 14. 11. 1914.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
7.	ŘÍHOVSKÝ, V.	Pohádka	Trio pro hsl., vcl. a kl.	

Ohlasy: Návštěvnost koncertu byla podle anonymní recenze četná.

1.4.2 24. dubna 1917: Pěvecko-hudební zábava k podpoře vdov a sirotků po padlých vojácích

Účinkující: pěvecký a hudební kroužek

Dirigent: Karel Valenta

Program: Zveřejněn jen obecně – zazněly sbory mužské, písně pro tenor, sóla pro housle a skladby pro salónní orchestr.⁹⁰

1.4.3 30. dubna 1919: Večer sólistů v Měšťanské besedě

Účinkující: violoncellista Hanuš Polák, barytonista Jan Matějček, houslista J. Gregora, sopranistka Terezie Kůsová

Doprovod: klavírista Jan Janák

*Program (částečně rekonstruovaný z recenze):*⁹¹

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	POPPER, D.	Andante z koncertu	Koncert pro vcl.	Vcl. Polák, H.
2.	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Prolog Gremina z opery Evžen Oněgin	Operní árie	Zp. Matějček, J.
3.	WIENIAWSKI, H.	Souvenir de Moscou	Skladba pro hsl.	Hsl. Gregora, J.
4.	DVOŘÁK, A.	Neuvedena	Písně	Zp. Kůsová, T.
5.	JINDŘICH, J.	Neuvedena	Písně	Zp. Kůsová, T.

Poznámka: Večer sólistů je pravděpodobně prvním koncertem sopranistky T. Kůsově, která v pěveckém spolku Šumavan nahradila J. Kazdovou. V recenzi byla Kůsová označena za sopranistku „vládnoucí hlasem velikého rozsahu a milého zvuku a vzbuzující již dnes největší naděje do budoucnosti.“⁹²

1.4.4 8. března 1923: První hudební večírek Měšťanské besedy

Účinkující: Bouzkův kvartet – houslista (a kapelník) Bohumil Bouzek, violoncellista Hněvkovský, violista Stanislav Toman, houslista Ladislav Velkoborský

*Program (částečně rekonstruovaný z recenze):*⁹³ směs z Prodané nevěsty od B. Smetany, píseň Za tichých nocí od R. Frimla s violoncellovým sólem

⁹⁰Pěvecko hudební zábavu. *Klatovské listy*, roč. 31, 21. 4. 1917.

⁹¹Večer solistů v Měšť. Besedě. *Šumavan*, roč. 51, 3. 5. 1919.

⁹²Večer solistů v Měšť. Besedě. *Šumavan*, roč. 51, 3. 5. 1919.

⁹³První hudební večírek Měšťanské besedy v Klatovech. *Klatovské listy*, roč. 31, 10. 3. 1923.

1.4.5 15. března 1923: Druhý hudební večírek Měšťanské besedy

Účinkující: Bouzkův kvartet

Kapelník: Bohumil Bouzek

Program: v recenzi zmíněno jen obecně „15 hudebně cenných skladeb.“⁹⁴

1.5 Pěvecký kroužek Sokola – historie do roku 1928

První zmínky o Pěveckém kroužku Sokola přinesl týdeník *Šumavan* roku 1913 v pozvánce na Husovu oslavu,⁹⁵ na které uskupení účinkovalo pod vedením Jana Janáka. V říjnu pak vyšla pozvánka k pravidelným zkouškám, ve které je připsáno „členové platně jsou činnými také ve zpěváckém spolku *Šumavan*“ a repertoár je označen jako „pěkné melodické sborky veselejšího rázu pro příhodné večírky a sbory obtížnější pro chvíle slavnostní.“⁹⁶ Kroužek, který vedl sbormistr *Šumavanu* Jan Janák, se scházel v úterý Sokolovně. Podle recenze Husova večeru roku 1914 v něm účinkovalo 15 členů.⁹⁷ Pěvecký kroužek Sokola účinkoval především při Husově oslavě a oslavě 28. října. Skladateli Josefu Kličovy uspořádali k jeho 70. narozeninám v roce 1925 přátelský večer, na jehož programu se též podílel oslavenec osobně i se svým synem harfenistou Václavem Kličkou. V roce 1928, již pod vedením B. Bouzka, provedli Mozartovu operu *Bastien a Bastiena* a českou operu *V Studni od V. Blodka*.⁹⁸

1.6 Pěvecký kroužek Sokola – koncerty v Klatovech

1.6.1 5. července 1913: Husův večer

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: TJ Sokol

Dirigent: Jan Janák

Program: Ktož jsú boží bojovníci a Svoji k svému od Karla Bendla.⁹⁹

1.6.2 3. července 1914: Husův večer

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Jan Janák

Program: Slavnostní sbor od Norberta Kubáta a na závěr chorál Ktož jsú boží bojovníci.¹⁰⁰

1.6.3 5. července 1917: Husův večer

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Karel Valenta

Program: Chorál národa českého od K. Bendla a Krásný můj kraji od K. Pospíšila¹⁰¹

⁹⁴Druhý hudební večírek Měšťanské besedy v Klatovech. *Šumavan*, 17. 3. 1923.

⁹⁵Oslava Husovy památky v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 5. 7. 1913.

⁹⁶Pěvecký kroužek Sokola klatovského. *Šumavan*, roč. 46, 4. 10. 1913.

⁹⁷Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 47, 4. 7. 1914.

⁹⁸Zajímavý operní večer. *Šumavan*, roč. 61, 25. 2. 1928.

⁹⁹Oslava Husovy památky v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 5. 7. 1913.

¹⁰⁰Husův večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 47, 6. 6. 1914.

1.6.4 6. července 1921: Husův večer

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Bohumil Bouzek

Program: Ktož jsú boží bojovníci a Chorál národu českého od K. Bendla¹⁰²

1.6.5 28. října 1921: Oslava 28. října a k příležitosti 100. výročí narození Karla Havlíčka - Borovského

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Karel Valenta

Program: Svoji k svému od K. Bendla a národní hymny¹⁰³

1.6.6 17. května 1922: Slavnostní večer k 60. výročí vzniku klatovského Sokola

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Bohumil Bouzek

Program: Já jsem Sokol od E. Bartoníčka a U boj od I. Zajce¹⁰⁴

1.6.7 17. prosince 1925: Přátelský večer k 70. narozeninám Josefa Kličky

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Bohumil Bouzek

Spoluúčinkující: harfenista Václav Klička

Klavírní doprovod: skladatel Josef Klička, klavírista A. Marek, klavírista Al. Klíma

*Program:*¹⁰⁵

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	SMETANA, B.	Sláva Tobě	Muž. sbor	Pěvecký kroužek Sokola
2.	Neuveden	Sólo na harfu	Neuvedena	Harf. Václav Klička
3. a)	KLIČKA, J.	Výmluva	Žen. sbor s čtyř. kl.	Kl. A. Marek a Al. Klíma
b)	KLIČKA, J.	Bodlák	Žen. sbor s čtyř. kl.	Kl. A. Marek a Al. Klíma
4. a)	KLIČKA, J.	Elegie	Sólo pro hsl. s kl.	Hsl. B. Bouzek, kl. J. Klička
b)	KLIČKA, J.	Španělský tanec	Sólo pro hsl. s kl.	Hsl. B. Bouzek, kl. J. Klička
5.	Neuveden	Sólo na harfu	Neuvedena	Harf. Václav Klička
6.	KLIČKA, J.	Já v snách Tě viděl	Muž. sbor	Pěvecký kroužek Sokola
7.	KLIČKA, J.	Komár	Muž. sbor	Pěvecký kroužek Sokola

¹⁰¹Husův večer. *Klatovské listy*, roč. 31, 30. 6. 1917.

¹⁰²Čk. Husův večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53, 9. 7. 1921.

¹⁰³Oslava 28. října. *Šumavan*, roč. 53, 22. 10. 1921.

¹⁰⁴Šedesátého výročí vzniku Sokolstva. *Šumavan*, roč. 54, 20. 5. 1922.

¹⁰⁵Přátelský večer na počest 70. narozenin bratra mistra Josefa Kličky. *Šumavan*, roč. 58, 17. 12. 1925.

Ohlasy: Otakar Čermák v recenzi vyzdvihuje především mužské sbory Já v snách Tě viděl a Komár, popisuje je jako „zlatý hřeb večera“ a tvrdí, že je kroužek přednesl „v nezvykle jemném pianissimu a krásném harmonickém souzvuku, že sám jubilant tím byl mile rozradostněn.“¹⁰⁶

1.6.8 10. srpna 1926: Havlíčkův večer s přednáškou Vratislava Čermáka

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: TJ Sokol

Dirigent: Bohumil Bouzek

Program:¹⁰⁷

Č.	Autor	Skladba	Forma
1.	SMETANA, B.	Slavnostní sbor	Mužský sbor
2.	BENDL, K.	Svoji k svému	Mužský sbor
3.	Neuveden	Národní hymny	Neuvedena

1.6.9 28. října 1926: Oslava 28. října

Místo konání: náměstí

Program: Sbor 28. říjen od K. Pospíšila¹⁰⁸

1.7 Další klatovské spolky

Ke spolkům, které se podílely na hudebním životě města Klatov, patřily též spolek Úhlava, spolek Barák a dělnický spolek Osvěta. Provozovaly a organizovaly hudební akce zábavnějšího, lidovějšího charakteru. Spolek Úhlava pořádal akademické věnečky a valčíková soireé. Hudební večery pořádal též spolek Klatovan za účasti pěvecko-hudebního kroužku. Pěvecký spolek Barák koncertoval v sále U Zlatého slunce.¹⁰⁹ Odborné sdružení hudebníků československých mělo svou pobočku v Klatovech, spolupracovalo s pěveckým spolkem Barák a podílelo se na Smetanových oslavách v roce 1924. Dělnický pěvecký spolek Osvěta, jehož sbormistrem byl Karel Valenta, pořádal hudební večery a odehrál v Klatovech od autorů Kubíka a Halové operetu Princezna z kolotoče¹¹⁰ a zpěvní hru Bílý lev.¹¹¹

¹⁰⁶-mák [ČERMÁK, O.]. Kličkovy oslavy v Klatovech. *Šumavan*, roč. 58, 23. 12. 1925.

¹⁰⁷Havlíčkův večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 59, 4. 8. 1926.

¹⁰⁸Oslava 28. října v Klatovech. *Šumavan*, roč. 59. 30. 10. 1926.

¹⁰⁹Koncert. *Šumavan*, roč. 44., 18. 11. 1911.

¹¹⁰-mák [ČERMÁK, O.]. Princezna z Kolotoče. *Šumavan*, roč. 60, 7. 3. 1928.

¹¹¹„Bílý Lev“. *Šumavan*, roč. 55, 28. 5. 1923.

2. Hostující pěvecké spolky

Klatovské publikum mělo možnost ve sledovaném období několikrát slyšet českou sborovou tvorbu v precizní interpretaci. Dvě výjimečná hudební tělesa Pěvecké sdružení moravských učitelů (zkráceně PSMU) a Pěvecké sdružení pražských učitelů (zkráceně PSPU), která vznikla na začátku 20. století, přinesla do Klatov – a pod vedením vynikajících dirigentů Ferdinanda Vacha (PSMU) a Františka Spilky (PSPU) přednesla – interpretačně náročné sbory současných skladatelů: Leoše Janáčka, Josefa Bohuslava Foerstera, Vítězslava Nováka, Josefa Suka a dalších.

2.1 Pěvecké sdružení moravských učitelů – charakteristika

Pěvecké sdružení moravských učitelů poprvé koncertovalo v Klatovech roku 1912. Sbor, který založil a vedl do roku 1935 Ferdinand Vach, byl v této době již velmi úspěšným a váženým hudebním tělesem. Vladimír Helfert o Ferdinandu Vachovi v roce 1935 napsal: „Bez Vacha je nemyslitelná ona podivuhodná ojedinělá úroveň sborového zpěvu českého[...]. Bez Vachova díla a bez jeho pronikavé reformy sborového zpěvu jsou těžko myslitelná sborová díla Janáčkova, Foerstrova, Nováková a celé moderní generace českých skladatelů.“¹¹² Podle Bohumíra Štědrone je Helfertovo hodnocení zcela na místě, když dodává: „Vachovým Pěveckým sdružením moravských učitelů a Sborem moravských učitelek vstoupila Morava do popředí našeho uměleckého života. Byla tu vytvořena opět nová epocha — tentokrát v reprodukčním umění.“¹¹³

Činnost PSMU je téměř od začátku těsně spjata s Janáčkovou sborovou tvorbou. Ferdinand Vach vystoupil poprvé se sborem roku 1903,¹¹⁴ od roku 1904 již se sborem spolupracoval Leoš Janáček. Některé ze svých skladeb psal přímo pro PSMU a byly tímto sborem uvedeny v premiéře. V době prvního koncertu PSMU v Klatovech mělo již sdružení za sebou premiéry pěti Janáčkových sborů. Byly to tři ze Čtvera mužských sborů moravských - Deš viš (prem. 1905), Komáři (prem. 1907), Klekánica (prem. 1905) a dva mužské sbory z tzv. Bezručovy trilogie: Kantor Halfar (prem. druhé verze 1905) a Maryčka Magdónova (prem. druhé verze 1908).¹¹⁵

2.2 Pěvecké sdružení moravských učitelů – koncerty v Klatovech

2.2.1 17. srpna 1912: První koncert PSMU v Klatovech

Dirigent: Ferdinand Vach

*Program:*¹¹⁶

Č.	Autor	Skladba	Forma
1.	ŘÍHOVSKÝ, V.	Balada o starém hradě	Mužský sbor
2.	PISKÁČEK, A.	Bernard Žár	Mužský sbor
3.	SMETANA, B.	Tři jezdci	Mužský sbor
4.	THOMAS, A.	Noc duchů	Mužský sbor

¹¹²HELPERT, V., *O české hudbě*, s. 163.

¹¹³Tamtéž.

¹¹⁴V roce 1903 měl sbor název Učitelský dorost kroměřížského pedagogia, v roce 1904 byl přejmenován na Pěvecké sdružení moravských učitelů. Viz RICHTROVÁ, T., *Pěvecké sdružení moravských učitelů*. In MACEK, P. (ed.), *Český hudební slovník osob a institucí*[online], dostupné z WWW: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/heslo/?id=7814>.

¹¹⁵SOVOVÁ, M., *Janáček – Bezruč – PSMU*, s. 5–6.

¹¹⁶Koncert pěveckého sdružení učitelů moravských v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 24. 8. 1912.

5.	NOVÁK, V.	Balada na Váhu	Mužský sbor
6.	NOVÁK, V.	Kyjov	Mužský sbor
7.	SUK, J.	Bán Varaždinský a král Matiáš	Mužský sbor
8.	KŘÍŽKOVSKÝ, P.	Utonulá	Mužský sbor
9.	POKORNÝ, B.	Písně z Moravského Slovácka	Mužský sbor

Poznámka: Recenze je podepsaná novinovou zkratkou *-mák*, recenzentem byl tedy nám již z předchozího textu dobře známý Otakar Čermák, který v týdeníku *Šumavan* působil jako odpovědný redaktor od roku 1900. V roce 1902 se stal po smrti své matky Marie Čermákové majitelem tiskárny a vydavatelem týdeníku *Šumavan*.¹¹⁷ Články pro *Šumavan* psal až do své smrti v roce 1938.¹¹⁸

Ohlasy: Čermák v recenzi napsal s entuziasmem: „Tak krásný, mohutný, velebný a sjednocený zpěv jsme dosud u nás neslyšeli. Bylo to něco tak velkolepě krásného a pohnutlivého, že srdce posluchačovo nevědělo, zda má úžasem přestati tlouci, či v radosti se rozplynouti.“¹¹⁹

V recenzi je z uvedeného pořadu zvláště vyzdvížena skladba Bernard Žár od Antonína Piskáčka: „Je málo pěveckých sdružení, která sbor ten troufala by se bezvadně přednésti, neboť jsou tu místa tak obtížná a disharmonická, že třeba dokonalé jistoty a secvičenosti, aby neznělo to falešně.“ Přijetí PSMU publikem recenzent komentuje takto: „Obecenstvo naše s velkou pozorností sledovalo výkony sdružení a po každém čísle propukalo v nadšený jásot a bouřlivý potlesk, takže byly ještě přidány tři sbory.“ Posluchačskou účast ohodnotil jako „dosti slušnou“.

2.2.2 6. července 1927: Druhý koncert PSMU v Klatovech u příležitosti Husovy oslavy

Místo konání: Městská přednášková, koncertní, biografická a divadelní síň v Klatovech

Dirigent: Ferdinand Vach

Program: Úplný pořad koncertu PSMU v *Šumavanu* předem nevyšel. V pozvánce je uveden husitský chorál *Ktož jsú boží bojovníci* na začátku koncertu, poté jsou zmíněna jen jména skladatelů.¹²⁰ V Klatovských listech byla otisknuta pozvánka na Husovu oslavu, jejíž součástí byl i program koncertu.¹²¹

Č.	Autor	Skladba	Forma
1.	Neuveden	Ktož jsú boží bojovníci	chorál
2.	PALESTRINA, G. P.	Popule meus	Mužský sbor
3.	VOMÁČKA, B.	Výkřiky	Mužský sbor
4.	SMETANA, B.	Tři jezdci	Mužský sbor
5.	JANÁČEK, L.	České legie	Mužský sbor
6.	JINDŘICH, J.	Z jara	Mužský sbor
7.	JANÁČEK, L.	70 000	Mužský sbor

¹¹⁷HAMHALTEROVÁ, D., *Týdeník Šumavan v letech 1918-1941 na Klatovsku a osobnost Maxmiliána a Otakara Čermáka*, s. 63.

¹¹⁸Tamtéž, s. 69.

¹¹⁹Koncert pěveckého sdružení učitelů moravských v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 24. 8. 1912.

¹²⁰Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 59, 22. 6. 1927.

¹²¹Husova oslava v Klatovech. *Klatovské listy*, roč. 41, 2. 7. 1927.

Č.	Autor	Skladba	Forma
8.	FOERSTER, J. B.	Hymnus	Mužský sbor
9.	Neuveden	Tři národní písně	Mužský sbor

Poznámka: Před klatovským publikem zde PSMU podruhé vystoupil v rámci oslavy Mistra Jana Husa, která se konala každoročně u příležitosti výročí jeho úmrtí. Spojení oslavy s velkým koncertem PSMU bylo velmi výjimečné. Jak jsme si již mohli všimnout, bylo zvykem, že při této příležitosti zazpíval klatovský sbor Šumavan dvě písně – jednu na začátku, druhou na konci. Jednou z písní obvykle byl husitský chorál Ktož jsú boží bojovníci. Bylo tomu tak například i o rok později, kdy pod vedením dirigenta Jana Janáka sbor Šumavan a pěvecký kroužek Sokola na začátku přednesl mužský sbor Sláva Tobě a na konci oslavy Ktož jsú boží bojovníci.¹²²

Ohlasy: Recenze koncertu byla otištěna pouze v *Šumavanu*, napsal ji dirigent klatovského sboru Šumavan Jan Janák, podepsaný svou novinovou zkratkou J. V recenzi Janák uvádí skladatele pouze jmenovitě: „V programu excelovali Smetanou, Foerstem, Jindřichem, v moderně hlavně svým Vomáčkou a Janáčkem.“¹²³ Skladby Vomáčkovy a Janáčkovy recenzent dále komentuje: „Kam kráčíš, hudbo moderní, k jakým se chceš ještě vypjati nemožnostem? A kdo tě bude zpívat dále? Neboť jest jisto, že za dosavadních poměrů všeobecně pěveckých by toho lze nebylo. Od této doby bylo by nutno naprosté a dokonalé přeorientování, přeměnění a utvrzení spolků pěveckých.“¹²⁴

Janák označuje v recenzi Janáčkovy sbory Česká legie a 70 000 za moderní a téměř nemožné zazpívat. Česká legie byla uvedena v premiéře roku 1920. Premiéra druhé verze sboru 70 000, který je dílem z tzv. Bezručovy trilogie, se uskutečnila v roce 1924. PSMU od roku 1912 do roku 1927 dále zazpívalo v premiéře následující Janáčkovy skladby: Kantora Halfara z tzv. Bezručovy trilogie (prem. druhé verze 1917), Potulného šilence (prem. 1924), Vínek (prem. 1925), Perinu (prem. 1925) a Naši vlajku (prem. 1926).¹²⁵

2.3 Pěvecké sdružení pražských učitelů – charakteristika

Pěvecké sdružení pražských učitelů (PSPU) bylo založeno roku 1908. S prvním dirigentem Františkem Spilkou absolvovalo sdružení hned od začátku svého působení zahraniční koncerty. Do Klatov poprvé zavítalo v roce 1913 po návratu z velmi úspěšného turné v Lucembursku, Belgii a Francii.¹²⁶

PSPU mělo k Janáčkovu vřelý vztah: v roce 1914 premiéroval první verzi Janáčkovy skladby 70 000.¹²⁷ Během období 1904–1928, které sledujeme v této práci, se v PSPU vystřídal pouze dva dirigenti:¹²⁸ František Spilka (1908–1921) a Metod Doležil (1922–1956).

¹²²Husova oslava v Klatovech, *Šumavan*, roč. 60, 14. 7. 1928.

¹²³Oslava Husova a koncert Moravanů. *Šumavan*, roč. 59, 9. 7. 1927.

¹²⁴Oslava Husova a koncert Moravanů. *Šumavan*, roč. 59, 9. 7. 1927.

¹²⁵SOVOVÁ, M., *Janáček – Bezruč – PSMU*, s. 5–6.

¹²⁶Koncert „Pěveckého sdružení pražských učitelů“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 27, 17. 5. 1913.

¹²⁷SOVOVÁ, M., *Janáček – Bezruč – PSMU*, s. 6.

¹²⁸ZUMR, F. *Pěvecké sdružení pražských učitelů*[online], dostupné z WWW: <http://www.ceske-sbory.cz/02-01-detail.php?id=25>.

2.4 Pěvecké sdružení pražských učitelů – koncerty v Klatovech

2.4.1 1. června 1913, 14.30: První klatovský koncert PSPU

Místo konání: Sokolovna

Dirigent: František Spilka

Program:¹²⁹

Č.	Autor	Skladba	Forma
1.	SMETANA, B.	Věno	Mužský sbor
2.	MACAN, K. E.	O Praho	Mužský sbor
3.	SMETANA, B.	Rolnická	Mužský sbor
4.	NOVÁK, V.	12 bílých sokolů	Mužský sbor
5.	FOERSTER, J. B.	Z osudu rukou	Mužský sbor
6.	KUNC, J.	Ostrava	Mužský sbor
7.	DVOŘÁK, A.	Hostina	Mužský sbor
8.	AXMAN, E.	Vytrvalost v lásce	Mužský sbor
9.	AXMAN, E.	Větríček jihový	Mužský sbor
10.	SPIILKA, F.	A já pořád	Mužský sbor
11.	SPIILKA, F.	A já sám	Mužský sbor
12.	PALLA, H.	Kaplan	Mužský sbor
13.	PALLA, H.	Cibuláři	Mužský sbor
14.	FOERSTER, J. B.	Polní cestou ¹³⁰	Mužský sbor
14.	Neuveden	Holka modrooká ¹³¹	Mužský sbor

Poznámka: Program je znám úplný, vyšel předem v pozvánce *Šumavanu*. V uveřejněném pořadu koncertu byly sbory jejich autorem věnované PSPU označené hvězdičkou. Byl to sbor O Praho od K. E. Macana, sbor Ostrava od J. Kuncce, také Axmanovy a Spilkovy sbory.

Ohlasy: Anonymní recenzent se neubráníl komparaci se sdružením PSMU. Nejdříve srovnal osobnosti dirigentů. Ferdinanda Vacha z PSMU vykresluje jako osobnost „bdící nad každou notou partitury a nad každým tonem,“ kdežto Františka Spilku z PSPU popisuje jako dirigenta, který „zúmyslně nechce provozovati tuto drobnou, řekl bych filigrantskou práci, ale věnuje se před očima publika hlavně vypěstování velké linie, onomu vznosu, který počítá s výsledkem celkovým.“¹³² Subjektivně recenzent hodnotí celkové vystoupení sborů: „Neváhám přiznati, že Moravané zdáli se mi citovějšími, Pražáci nenucenějšími.“ Z programu vyzdvihuje Kuncův sbor Ostrava: „Prostředky skladatelské jsou tu vyhnány takřka do nemožnosti, chvílemi zdá se, že hranice v hudbě přípustného jsou již překročeny.“ Kromě uvedeného sboru zmínil recenzent pochvalně též Smetanovu Rolnickou, Novákův sbor Dvanáct bílých sokolů a Foersterův sbor Z osudu rukou.

¹²⁹Koncert „Pěveckého sdružení pražských učitelů“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 27, 17. 5. 1913.

¹³⁰Přídavek zmíněn v recenzi. Viz Koncert pěv. sdruž. pražských učitelů v Klatovech. *Šumavan*, roč. 27, 7. 6. 1913.

¹³¹Přídavek zmíněn v recenzi. Viz tamtéž.

¹³²Koncert pěv. sdruž. pražských učitelů v Klatovech. *Šumavan*, roč. 27, 7. 6. 1913.

Návštěvnost prvního klatovského koncertu PSPU byla velmi vysoká: „posluchačstvo v počtu přes tisíc hlav téměř přeplňovalo prostrannou dvoranu Sokolovny.“¹³³ Velké byly i ovace publika, PSPU bylo přijato velmi kladně: „O obrovském úspěchu pražských učitelů, a o pravých přívalech potlesku, jímž byli zahrnováni, není snad třeba ani psát.“¹³⁴

2.4.2 24. května 1920: Druhý klatovský koncert PSPU

Místo konání: Sokolovna

Dirigent: František Spilka

Program:

Č.	Autor	Skladba	Forma
1.	FOERSTER, J. B.	Sv. Václav	Mužský sbor
2.	FOERSTER, J. B.	Oráč	Mužský sbor
3.	FOERSTER, J. B.	Polní cestou	Mužský sbor
4.	SMETANA, B.	Rolnická	Mužský sbor
5.	JANÁČEK, L.	Maryčka Magdónova	Mužský sbor
6.	DVOŘÁK, A.	Hostina	Mužský sbor
7.	KŘIČKA, J.	Zornička	Mužský sbor
8.	AIM, V. B.	Bol jeden Gajdoš	Mužský sbor

Poznámka: Pozvánka s pořadem v Šumavanu nevyšla, neúplný program koncertu je znám z recenze Jana Janáka.¹³⁵

Ohlasy: Jan Janák označil v recenzi Janáčkovu Maryčku Magdónovu za „dramatickou, velkolepou“ a Smetanovu Rolnickou za „velesbor“. Každý z přednesených sborů hodnotí jako „velký úspěch umělecký a nové vítězství české sborové produkce a reprodukce“.

Také druhý koncert PSPU měl u obecnstva velký úspěch. Sál Sokolovny byl plně obsazen, Janák o publiku napsal, že sledovalo koncert „se zřejmým zájmem a porozuměním“ a „neumdlévalo v bouřlivém potlesku, stupňujíc stále pochvalné své projevy.“

2.5 Pěvecké sdružení jihočeských učitelů – charakteristika

Pěvecké sdružení jihočeských učitelů (PSJU) zavítalo v letech 1904 - 1928 do Klatov dvakrát, a to s dirigentem Antonínem Bednářem. Antonín Bednář studoval konzervatoř u skladatele J. B. Foerstera a sbormistra Františka Spilky. Poté působil v několika sborech, České filharmonii a zahraničních filharmonických orchestrech. V letech 1923–1925, tedy v době klatovských koncertů PSJU, vedl též Pěvecké sdružení pražských učitelů.¹³⁶

¹³³Tamtéž.

¹³⁴Tamtéž.

¹³⁵Koncert pěveckého sdružení pražských učitelů. *Šumavan*, roč. 52, 29. 5. 1920.

¹³⁶PĚVECKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÝCH UČITELEK, *Antonín Bednář (1896-1949)* [online], dostupné z WWW: <http://www.pspu.cz/clanky/historie-sboru/antonin-bednar--1896-1949/>.

2.6 Pěvecké sdružení jihočeských učitelů – koncerty v Klatovech

2.6.1 14. dubna 1924: První koncert Pěveckého sdružení jihočeských učitelů

Dirigent: Antonín Bednář

Spoluúčinkující: pěvec Švec

Klavírní doprovod: Bohuslav Čumpelík

*Program (neúplný z recenze):*¹³⁷

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1. a)	SMETANA, B.	Tři jezdci	Mužský sbor	PSJU
b)	SMETANA, B.	Rolnická	Mužský sbor	PSJU
c)	SMETANA, B.	Píseň na moři	Mužský sbor	PSJU
2.	FOERSTER, J. B.	Sbory	Mužský sbor	PSJU
3.	NOVÁK, V.	Kyjov	Mužský sbor	PSJU
4.	Neuveden	Moravské písně	Mužský sbor	PSJU
5.	SMETANA, B.	Písně večerní: 3	Mužský sbor	PSJU; zp. Švec; kl. Čumpelík, B.

2.6.2 14. srpna 1925: Druhý koncert Pěveckého sdružení jihočeských učitelů

Dirigent: Antonín Bednář

*Program (neúplný z recenze):*¹³⁸

Č.	Autor	Skladba	Forma
1.	FOERSTER, J. B.	Bílá hora	Mužský sbor
2.	VOMÁČKA, J.	Neuvedena	Mužský sbor
3.	NOVÁK, V.	Dvanáct bílých sokolů	Mužský sbor
4.	KŘÍŽKOVSKÝ, P.	Utonulá	Mužský sbor
5.	SMETANA, B.	Naše píseň	Mužský sbor

Ohlasy: Sbory Vomáčkovy, které v recenzi nebyly konkrétně uvedeny, byly Janákem popsány jako „hypermoderní“. Jako přídatek byly zazpívány blíže nespecifikované „moravské popěvky“.

¹³⁷Jihočeské pěvecké sdružení učitelstva. *Šumavan*, roč. 56, 19. 4. 1924.

¹³⁸J. [JANÁK, J.]. Koncert P. S. J. U. *Šumavan*, roč. 57, 19. 8. 1925.

2.7 Hlahol – charakteristika

Plzeňský pěvecký spolek Hlahol vznikl roku 1862. S Hlaholem spolupracoval Antonín Dvořák:¹³⁹ roku 1884 dirigoval *Stabat Mater*, poté uvedl ve světové premiéře roku 1885 oratorium *Svatební košile* a v roce 1888 pak *Lužanskou mši D dur*, kterou zkomponoval na podnět mecenáše Josefa Hlávky.

Velikým úspěchem bylo, když roku 1900 sbormistr Norbert Kubát s tzv. „Pařížským odborem“ (vybraní zpěváci z Hlaholu) zvítězil na světové soutěži sborů v Paříži a Bruselu. Spolek Hlahol se dále zúčastnil v roce 1904 hudebního festivalu s uvedením Dvořákova oratoria *Svatá Ludmila*, kterou provedl dirigent Oskar Nedbal s 4000 pěvci a doprovodem České filharmonie.¹⁴⁰ Později, roku 1914, nastudoval Norbert Kubát se sborem Dvořákovo oratorium *Svatá Ludmilaznovu*.

Roku 1912 uspořádal Hlahol k příležitosti 50. trvání sboru pěvecké zápasy v Plzni. Nelze v rámci této práce opomenout skutečnost, že v porotě zasedli také Leoš Janáček a Josef Klička.¹⁴¹ Soutěžilo se s dvěma nastudovanými sbory: *Rolnická od B. Smetany* a *Z osudu rukou od J. B. Foerster*.¹⁴² K oslavě 50. jubilea se také uskutečnil koncert Hlaholu za přítomnosti Vítězslava Nováka, na kterém společně s Českou filharmonií uvedli jeho kantátu *Bouře*.

Hlahol nepřerušil svou činnost ani za první světové války, se sbormistrem Františkem Kroftou nastudoval Hlahol např. *Hymnus Josefa Kličky* (1915).

Hlahol disponoval Janáčkovými sbory, které jsou zapsány v knize *Seznam sborů Hlaholu plzeňského*, dle Vohnoutové El Roumhainové však nejsou z pozůstalosti Hlaholu zřejmá data jejich provedení.¹⁴³ Není též známo, že by Hlahol v Klatovech provedl Janáčkovu sborovou tvorbu, stejně tak se Janáčkovy sbory nenachází ve společném repertoáru župy. Hlahol nastudoval *Potulného šílence* od Leoše Janáčka, ovšem až roku 1933.

Přehled sbormistrů do roku 1930:

Jan Sinkule	1862–1863
Hynek Palla	1863–1874
Matěj Slezák	1874–1893
Jindřich Strnad	1894–1896
Norbert Kubát	1898–1914
František Krofta	1914–1930

¹³⁹FIALA, J. Hlahol (plzeňský) in MACEK, P. (ed.), *Český hudební slovník osob a institucí* [online], dostupné z WWW:http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2959.

¹⁴⁰HEFLEROVÁ, P., *Hudební a pěvecké spolky v Plzni 1848 – 1914*, s. 26.

¹⁴¹Pěvecké zápasy pořádané „Hlaholem“ v Plzni. *Šumavan*, roč. 45, 23. 3. 1912.

¹⁴²Jubileum plzeňského „Hlaholu“. *Cyril*, roč. 38 (1912), č. 5, s. 64.

¹⁴³VOHNOUTOVÁ EL ROUMHAINOVÁ, S., *K reflexi Janáčkovy tvorby v Plzni*, s. 16.

2.8 Hlahol – koncerty v Klatovech

2.8.12 8. června 1908: První koncert Hlaholu v Klatovech

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Družstvo pro zřízení Sokolovny v Klatovech

Dirigent: Norbert Kubát

Spoluúčinkující: pěvec A. Vilím, pěvec F. Rozmara

Klavírní doprovod: Norbert Kubát, Kubátová

*Program:*¹⁴⁴

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	NEŠVERA, J.	České písní	Muž. sbor	Hlahol
2. a)	JINDŘICH, J.	Před západem	Píseň	Hlahol
b)	JINDŘICH, J.	To věděl bych rád	Píseň	Zp Vilím, A; kl. Kubát, N.
3.	FOERSTER, J. B.	Oráč	Muž. sbor	Hlahol
4.	SARASATE, P. de	Mignon: Romance a Gavota	Skladba pro housle a kl.	Hsl. Kubát, N.; kl. Kubátová
5. a)	KUBÁT, N.	Čím srdce, čím jsi zhřešilo	Sbor	Hlahol
b)	KOVAŘOVIC, K.	Můj první máj	Sbor	Hlahol
6. a)	BRADÁČ, J.	Ne, ty to nepovíš	Píseň	Zp. Rozmara, F; kl. Kubát, N.
b)	BRADÁČ, J.	Napadlo záře do snů mých	Píseň	Zp. Rozmara, F; kl. Kubát, N.
7.	BENDL, K.	Smrt Prokopa Velkého	Sbor s kl.	Hlahol; kl. Kubátová

2.8.2 12. dubna 1919: Druhý koncert Hlaholu v Klatovech: koncert vlasteneckých sborů a hymen

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Hlahol

Dirigent: František Krofta

Klavírní doprovod: Theodor Kössl

Spoluúčinkující: tenorista B. Kranda

*Program:*¹⁴⁵

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	NOVÁK, V.	Pozdrav prezidentu T. G. Masarykovi	Smíš. sbor	Hlahol
2.	BENDL, K.	Pochod Táborů	Muž. sbor	Hlahol
3.	NEUMANN, F.	Není to sen	Smíš. sbor	Hlahol
4.	JINDŘICH, J.	Píseň jarní	Smíš. sbor	Hlahol
5.	SMETANA, B.	Kdo v zlaté struny zahrát	Sólová píseň	Zp. Kranda, B.

¹⁴⁴Plzeňský „Hlahol“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 41, 15. 5. 1908.

¹⁴⁵Pěvecký spolek „Hlahol Plzeňský“. *Šumavan*, roč. 51, 9. 4. 1919.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
		zná		
6. a)	JINDŘICH, J.	Bulačina	Sólová píseň	Zp. Kranda, B.
b)	JINDŘICH, J.	Česká hymna	Sólová píseň	Zp. Kranda, B.
7.	Neuveden	Hymny: česká, slovenská, chorvatská, srbská, slovinská	Muž. sbory	Hlahol
8.	KŘIČKA,	České jaro	Muž. sbor	Hlahol
9. a)	JEREMIÁŠ, B.	Český prapor	Smíš. sbor s kl.	Hlahol
b)	JEREMIÁŠ, B.	Hej, Slované	Smíš. sbor s kl.	Hlahol
10.	Neuveden	Hymny: belgická, italská, americká, anglická a francouzská	Muž. sbory	Hlahol

Ohlasy: Recenzent Jan Janák pochválil přednes Pozdrav Masarykovi od V. Nováka, Píseň Jarní od J. Jindřicha a Pochod Táborů od K. Bendla.

Poznámka: Přidány byly skladby od B. Smetany: píseň Nekamenujte proroky zazpíval B. Kranda, pěvci Hlaholu přednesli mužský sbor Věno.¹⁴⁶

V lednu 1924 byl naplánován další koncert Hlaholu v Klatovech, vyšla na něj pozvánka s programem koncertu,¹⁴⁷ nakonec byl ovšem zrušen.

2.9 Plzeňský pěvecký spolek Smetana – charakteristika

Plzeňský pěvecký spolek Smetana vznikl roku 1901 z tzv. „Pařížského odboru“ plzeňského Hlaholu, který byl tvořen 22 muži-pěvci. Sbormistr Bohuslav Beneš, který do roku 1900 vedl Pařížský odbor, se po ukončení činnosti odboru stal prvním sbormistrem pěveckého spolku Smetana.¹⁴⁸ Z úspěchů zmiňme alespoň pěvecké zápasy v belgickém Verviersu v roce 1905: pěvecký spolek Smetana zde získal první cenu poté, co s úspěchem provedl dvě české skladby: Bláník od Josefa Kličky a České tance od Hynka Pally.¹⁴⁹ Z perspektivy našeho zkoumání stojí za zmínku, že pěvecký spolek Smetana navázal spolupráci s Leošem Janáčkem. Premiéroval první verzi jeho mužského sboru Kantor Halfar. Premiéra se uskutečnila 27. 5. 1911 v Plzni, sbor dirigoval Antonín Arnet.¹⁵⁰

Přehled sbormistrů do roku 1917, kdy byla na 9 let činnost spolku pozastavena:¹⁵¹

Bohuslav Beneš	1901 – 1905
Josef Branžovský	1906
Antonín Arnet	1907 – 1913
Jakub Tichý	1913 – 1914
	1914 – 1917

¹⁴⁶J. [JANÁK, J.]. Koncert plzeňského „Hlaholu“. *Šumavan*, roč. 51, 16. 4. 1919.

¹⁴⁷Plzeňský „Hlahol“. *Šumavan*, roč. 52, 29. 12. 1920.

¹⁴⁸HEFLEROVÁ, P. *Hudební a pěvecké spolky v Plzni v letech 1848 – 1914*, s. 24.

¹⁴⁹Sokolovna v Klatovech. *Šumavan*, roč. 40, 2. 3. 1907.

¹⁵⁰SOVOVÁ, M., *Janáček – Bezruč – PSMU*, s. 5.

¹⁵¹HEFLEROVÁ, P., *Hudební a pěvecké spolky v Plzni v letech 1848 – 1914*, s. 27–31.

2.10 Plzeňský pěvecký spolek Smetana – koncerty v Klatovech

2.10.1 24. března 1907: První koncert pěveckého spolku Smetana v Klatovech

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Sokol

Dirigent: Antonín Arnet

Účinkující: barytonista Karel Schart, tenorista Čeněk Suda

Klavírní doprovod: Jakub Tichý

Program:¹⁵²

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	JINDŘICH, J.	Píseň Oráčova	Muž. sbor	Spolek Smetana
2.	DVOŘÁK, A.	Milenka travička	Muž. sbor	Spolek Smetana
3.	JANÁČEK, L.	Ach vojna, vojna	Muž. sbor	Spolek Smetana
4.	RILLÉ, L.de	Mučedníci v aréně	Muž. sbor	Spolek Smetana
5.	BRAHMS, J.	Ukolébavka	Muž. sbor	Spolek Smetana
5.	WEYTS, H.	Rodným horám	Muž. sbor	Spolek Smetana
6.	PALLA, H.	České tance, řada II.	Muž. sbor	Spolek Smetana
7. a)	BIZET, G.	Carmen: árie Josého	Árie	Zp. Suda, Č; kl. Tichý, J.
b)	BECKER, J.	Píseň jarní	Píseň	Zp. Suda, Č; kl. Tichý, J.
c)	FRIML, R.	Závišovy písně: 2 písně	Píseň	Zp. Schart, K; kl. Tichý, J.
8. a)	SMETANA, B.	Hubička: duet Lukáše a Tomše	Duet	Zp. Schart, K. a Suda, Č
b)	GÖTZ, F.	Tichá jak noc...	Duet	Zp. Schart, K. a Suda, Č

Poznámka: Po programu byla klatovská Sokolovna proměněna v „hostinské zařízení“ a dle recenze zde spolek Smetana zapěl ještě šest sborů a Libické a Trocnovské písně v provedení K. Scharta a Č. Sudy s klavírním doprovodem V. J. Novotného.

Ohlasy: Janáčkův sbor recenzent popsal jako „svérázný, vynikající tvořivostí“ a Dvořákovu píseň Milenka travička jako „krásu neobyčejné zvukové barvitosti“.¹⁵³ Celkově soubor na recenzenta velmi zapůsobil: „znamenité druhé basy s neobyčejnou hloubkou a krásné varhanové barytony, jichž ušlechtilé a kovově zvonivé hlasy jako spojovací harmonická síťka přispívají k obdivuhodné stejnobarevnosti všech ostatních hlasů a kryjí se s dobrými druhými tenory (a se zmíněnými již vnějšími hlasy) v mistrně secvičený, ve fortech ohromující, v pianu unášející mužský sbor, vzácné, vynikající jakosti prvního řádu.“

¹⁵²Koncert zpěváckého spolku „Smetana“ z Plzně. *Šumavan*, roč. 40, 30. března 1907.

¹⁵³Koncert zpěváckého spolku „Smetana“ z Plzně. *Šumavan*, roč. 40, 30. března 1907.

2.10.2 1. prosince 1907: Koncert kvarteta z pěveckého spolku Smetana

Místo konání: Sokolovna

Pořadatel: Družstvo pro zřízení tělocvičny Sokola

Účinkující: tenorista Čeněk Suda, barytonista Karel Schart, pěvec Sieger, J. Němec, klatovští ochotníci

*Program:*¹⁵⁴

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	HARTL, J.	Kde domov můj?	Smyčcový kvintet	
2.	ČAJKOVSKIJ, P. I.	Eugen Oněgin: árie Lenského	Árie	Zp. Suda, Č
3.	CIBULKA, I.	Sen lásky po plesu	Smyčcový kvintet	
4.	LEONCAVALLO, R.	Komedianti: Prolog		Zp. Schart, K.
5. a)	LISICKÝ, A.	Majorán	Kvartet	Pěvecké kvarteto
b)	BRAHMS, J.	Ukolébavka	Kvartet	Pěvecké kvarteto
6.	VERDI, G.	La Traviata	Flétna s kvintetem	
7.	PUCCINI, G.	Bohéma: duet	Duet	Zp. Suda, Č a Schart, K.
8.	MALÁT, J.	Venkovské obrázky	Smyč. kvintet s kl.	
9.	PALLA, H.	České tance řada II.	Písně	Pěvecké kvarteto
10.	WAGNER, R.	Tannhäuser: Večernice, Závěrečný pochod	Smyč. kvintet	
11.	SMETANA, B.	Hubička: duet Lukáše a Tomše	Duet	Zp. Suda, Č a Schart, K.
12.	STÖHR, R.	Flirt	Valčík	Smyč. kvinteto

2.11 Pěvecký spolek Hřímálý – charakteristika

Pěvecký spolek Hřímálý byl založen v Plzni roku 1901, jeho prvním sbormisttem se stal Vojtěch Ambrož. Od roku 1907 se spolek účastnil společných aktivit v Pěvecké župě Plzeňské – Pallově. Do Klatov pěvecký spolek Hřímálý přijel se skladatelem dirigentem Otakarem Bradáčem, který zde uvedl svůj autorský koncert.

Neúplný přehled sbormistrů do roku 1948:

Vojtěch Ambrož	1901–?
Theodor Kössl ¹⁵⁵	1921
René Mottl ¹⁵⁶	1924–1939
Emil Vlček ¹⁵⁷	(1940?) 1942–1948

¹⁵⁴Koncert v Sokolovně. *Šumavan*, roč. 40, 23. 11. 1907.

¹⁵⁵LINDAUER, K., *IV. Pěvecká župa Plzeňská – Pallova (1898 – 1948)*, s. 7.

¹⁵⁶MACEK, P., Mottl, René. In MACEK, P. (ed.), *Český hudební slovník osob a institucí* [online], dostupné z WWW: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4044.

¹⁵⁷LINDAUER, K., *IV. Pěvecká župa Plzeňská – Pallova (1898 – 1948)*, s. 7.

2.12 Pěvecký spolek Hřímaly – koncerty v Klatovech

2.12.1 5. dubna 1911: Symfonický koncert Otakara Bradáče v Klatovech

Místo konání: Sokolovna

Účinkující: kapela c. k. pěšího pluku č. 35 z Plzně, pěvecký spolek Hřímaly, koncertní pěvkyně M. Jeníková, tenorista K. Trejbal a barytonista R. Broschard.¹⁵⁸

Dirigent: Otakar Bradáč

*Program:*¹⁵⁹

Č.	Skladba	Forma	Interpret
1.	Kostnice sedlecká: 1. a 2. výjev Z I. jednání	Neuvedena	Zp. Jeníková, M.; Broschard, R.; Trejbal, K.
2.	V ráji slovanských Luhačovic	Orchestrální fantasie	Kapela
3. a)	Víra	Symfonická báseň	Kapela
b)	Láska	Symfonická báseň	Kapela
4.	Na Golgothě	Kantáta	Hřímaly

¹⁵⁸Symfonický koncert skladatele Otakara Bradáče v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44, 8. 4. 1911.

¹⁵⁹-mák [ČERMÁK, O.]. Symfonický koncert skladatele Otakara Bradáče v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44, 25. 2. 1911.

3. Pěvecká župa Plzeňská – Pallova

3.1 Pěvecká župa Plzeňská – Pallova: charakteristika

Pěvecké župy byly sdružení regionálních sborů, které vznikaly za účelem podpory národního sborového zpěvu. Župa pořádala tzv. župní sjezdy v regionálních městech, zpravidla při příležitosti oslavy výročí tamního pěveckého spolku.

Plzeňský Hlahol uspořádal ustavující župní valnou hromadu dne 23. října 1889 v zasedací síni plzeňské radnice. Přítomni byli zástupci pěveckých spolků – Hlaholu, Šumavanu z Klatov, Pěvecké jednoty z Domažlic, Střely z Plas a odboru Dělnické besedy z Plzně. Jednání řídil starosta Hlaholu Matěj Slezák. Kromě zúčastněných spolků projevíly zájem a zaslaly písemný projev i spolky Záboj z Rokycan a Beseda z Plánice.¹⁶⁰

Prvního župního sjezdu, který se konal roku 1902 v Plzni, se zúčastnilo 7 spolků. Během let 1900–1928 se uskutečnilo osm sjezdů, z toho dva se konaly v Klatovech.

Před první světovou válkou Pallovu pěveckou župu zastihla krize. Starosta župy Hynek Fügner ji popsal na župním sjezdu v Přešticích v roce 1913: „Bohužel nedochází v posledních dobách sborový zpěv náležitěho uznání, panuje ve všech spolcích pěveckých na venkově dočasná liknavost a také širší obecenstvo vzdaluje se této ušlechtilé zábavy.“¹⁶¹ Během první světové války župa přerušila svou činnost. První poválečný župní sjezd se uskutečnil v Klatovech roku 1921, zúčastnilo se ho 425 účinkujících pěvců a pěvků z osmi regionálních pěveckých spolků. Krize byla zažehnána, zájem o sborový zpěv se obnovil – od klatovského sjezdu roku 1921 do roku 1948 se konalo v regionálních městech celkem 14 sjezdů.

3.2 Pěvecká župa Plzeňská – Pallova: sjezdy a koncerty v Klatovech

3.2.1 16. června 1913, 14:30: Koncert Pallovy župy v Klatovech v rámci jejího třetího sjezdu

Třetí župní sjezd se uskutečnil v Klatovech ve dnech 15. a 16. června 1913. První den sjezdu byl zahájen koncertem pěveckého spolku Šumavan (viz kapitola II.II. *Pěvecký spolek Šumavan – koncerty v Klatovech*), druhý den sjezdu se konal společný koncert.

Místo konání: Sokolovna

Účinkující sbory: Hlahol (Plzeň), Pěvecký sbor dělnické besedy, Záboj (Plzeň), Čerchovan (Domažlice), Záboj (Rokycany), Václav (Čistá), Střela (Plasy), Skála (Přeštice), Šumavan (Chudenice), Šumava (Koloveč) a Šumavan (Klatovy)

Dirigenti: Norbert Kubát (Hlahol), Václav Flégl (Čerchovan), Jan Janák (Šumavan z Klatov), Josef Borovička (Skála), František Hrdlička (Pěvecký odbor Dělnické besedy)

Program:

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	JINDŘICH, J.	Chorál	Mužský sbor	Župa, dir. N.Kubát
2.	KOŽUŠNÍČEK, L.	Slovanské trojzpěvy	Ženský sbor	Čerchovan, dir. V. Flégl
3.	TOVAČOVSKÝ, A. B.	Vlasti	Mužský sbor	Hlahol, dir. N. Kubát

¹⁶⁰LINDAUER, K., *IV. Pěvecká župa Plzeňská – Pallova (1898 – 1948)*, s. 1.

¹⁶¹Sjezd pěvecké župy Pallovy v Přešticích. *Šumavan*, roč. 46, 28. 6. 1913.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
4.	SYCHRA, C.	Valčík	Smíšený sbor	Šumavan z Klatov, dir. J. Janák
5.	PIVODA, F.	Rozmarinka	Mužský sbor	Skála, dir. J. Borovička
6. a)	VENDLER, B.	Jen jedinkrát	Žen. sbor (4hl.)	Župa, dir. N. Kubát
b)	VENDLER, B.	Nehněvej se	Žen. sbor (4hl.)	Župa, dir. N. Kubát
c)	VENDLER, B.	V růžích sen	Žen. sbor (4hl.)	Župa, dir. N. Kubát
7.	PALLA, H.	Má láska	Mužský sbor	Pěvecký odbor Dělnické besedy, dir. F. Hrdlička
8.	KLIČKA, J.	Zlatý prestol	Smíšený sbor (8hl.)	Župa, dir. J. Janák

3.2.2 5. června 1921, 14:30: Koncert Pallovy župy v rámci jejího pátého sjezdu

Pátý sjezd Pallovy župy se konal u příležitosti 60. výročí klatovského pěveckého spolku Šumavan. Jubilejní koncert Šumavanu se uskutečnil 4. června ve 20 hodin v městské koncertní síni (viz kapitola II.II. *Pěvecký spolek Šumavan – koncerty v Klatovech*). Společný koncert župy mělo klatovské publikum možnost slyšet následující den:

Místo konání: Sokolovna

Účinkující sbory: Hlahol (Plzeň), Záboj (Rokycany), Pěvecký odbor Palla Dělnické besedy (Plzeň), Skála (Přeštice), Jindřich (Nová Kdýně), Čerchovan (Domažlice), Šumavan (Klatovy), Hřímálý (Plzeň)

Dirigenti: František Krofta (Hlahol), Emanuel Jaňour (Záboj), B. Brejcha (Pěvecký odbor Palla Dělnické besedy), Josef Borovička (Skála), Václav Flégl (Čerchovan), František Procházka (Jindřich), Theodor Kössl (Hřímálý), Jan Janák (Šumavan z Klatov)

*Program:*¹⁶²

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
1.	FOERSTER, J. B.	Oráč	Mužský sbor	Hlahol, dir. F. Krofta
2.	SMETANA, B.	Rolnická	Mužský sbor	Hlahol, dir. F. Krofta
3.	JAŇOUR, E.	Rodné zemi	Smíšený sbor	Záboj z Rokycan, dir. E. Jaňour
4.	BAZIN, F.	Křižáci na moři	Mužský sbor	Palla, dir. B. Brejcha
5.	JINDŘICH, J.	Oráčova píseň	Mužský sbor	Skála, dir. J. Borovička
6.	JINDŘICH, J.	Můj první máj	Mužský sbor	Skála, dir. J. Borovička
7.	JINDŘICH, J.	Česká písnička	Smíšený sbor	Čerchovan, dir. V. Flégl
8.	ZICH, O.	Modlitba na Řípu	Smíšený sbor	Čerchovan, dir. V. Flégl
9.	PROCHÁZKA, F.	Bud' me svoji	Mužský sbor	Jindřich, dir. F. Procházka
10. a)	SMETANA, B.	Západ slunce	Ženský sbor	Dámský odbor župy, dir. V. Flégl
10. b)	SMETANA, B.	Ukolébavka	Ženský sbor	Dámský odbor župy, dir. V. Flégl

¹⁶²Významné pěvecké slavnosti v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53,14. 5. 1921.

Č.	Autor	Skladba	Forma	Interpret
10. c)	SMETANA, B.	Vlaštovičky	Ženský sbor	Dámský odbor župy, dir. V. Flégl
11.	KLIČKA, J.	Staroměstská věž	Smíšený sbor	Hlahol, dir. F. Krofta
12.	FLORIÁN, J.	Odkud as láska	Mužský sbor	Hřímaly, dir. T. Kössl
13.	ŘÍHOVSKÝ, V.	Slovácké písně	Smíšený sbor	Šumavan, dir. J. Janák
14.	MACAN, E.	Ó Praho	Mužský sbor	Hlahol, dir. F. Krofta
15.	NEUMANN, F.	Není to sen	Smíšený sbor	Župa, dir. J. Janák
16.	JINDŘICH, J.	Píseň jarní	Smíšený sbor	Župa, dir. J. Janák

4. Kvantitativní analýza vokálního koncertního repertoáru

V rámci výzkumu repertoáru uskutečněného v Klatovech jsem výše vytvořila přehledný soubor všechtamných koncertních vystoupení v letech 1904–1928, které jsou zjistitelné z uvedených pramenů a které obsahují vokální či vokálně-instrumentální hudbu. V přehledu repertoáru jsem zpravidla, nakolik to bylo možné, uvedla autora, název skladby, formu skladby a interpreta/interprety. (Uváděná forma skladby je forma, která byla realizována v Klatovech: např. mužský sbor Věno tam byl realizován jako kvartet – v úpravě pro pěvecké kvarteto – apod.)

Tato kapitola získaný soubor vokálního repertoáru, který byl ve sledovaném období v Klatovech proveden, podrobuje kvantitativní analýze.

4.1 Absolutní počet provedení jednotlivých forem

	Sborové písně	Sólové písně	Operní části: árie, duety, sbory	Oratoria	Kantáty	Melodramy
Celkový počet koncertně provedených děl (včetně repríz)	271	84	53	1	2	2

Repertoár klatovských koncertů z největší části tvořily sborové písně, velký podíl měly též sólové písně a nezanedbatelnou část tvořily vokální části oper – árie, duety a sbory. Jelikož z Janáčkovy tvorby v Klatovech zazněly právě a pouze sborové písně (dokonce pouze mužské sbory), soustředí se následující kvantitativní analýza především na ně.

4.2 Analýza provádění sborového repertoáru

4.2.1 Absolutní počet provedení jednotlivých druhů sborových písní

	Smiš. sbory	Žen. sbory	Muž. sbory
Celkový počet provedených sborových písní (včetně repríz)	52	51	168

4.2.2 Nejčteněji prováděné sborové písně

Č.	Autor	Sborová píseň	Počet uvedení
1.	SMETANA, B.	Věno	6
2.	SMETANA, B.	Rolnická	5
3.	KLIČKA, J.	Naše perla	5
4.	BENDL, K.	Chorál národa českého	5
5.	BENDL, K.	Svoji k svému	5

Nejčteněji prováděnou sborovou písní byla ve sledovaném období píseň *Věno* od Bedřicha Smetany (6x). Janáčkovy sborové písně se ve všech případech provedly pouze jednou.

4.2.3 Nejčteněji provádění autoři sborových písní

Autor	KLIČKA	SMETANA	JINDŘICH	FOERSTER	DVOŘÁK	JANÁČEK
Počet provedených sborových písní (bez ohledu na počet repríz)	13	10	16	10	9	5
Absolutní počet provedení všech sborových písní (včetně repríz)	22	20	18	15	13	5

Z porovnání autorů (1) podle počtu provedených sborových písní bez ohledu na počet repríz a (2) podle absolutního počtu provedení všech sborových písní včetně repríz vyplývá, že nejreprízovanějším autorem byl Bedřich Smetana, nejvícekrát však zazněly sborové písně klatovského rodáka a tvůrce Josefa Kličky. Nejpestřejším v Klatovech provedeným sborovým repertoárem se může pyšnit Jindřich Jindřich, jeho skladby však byly reprízovány jen velmi málo. Janáčkovy sborové písně zazněly pětkrát – bez reprízy.

4.2.4 Nejčteněji provádění autoři soudobé sborové tvorby (sborových písní 20. století)

Srovnání autorů podle počtu provedených sborových písní s datem vzniku po roce 1900 včetně:

	JINDŘICH	NOVÁK	KLIČKA	JANÁČEK	FOERSTER
Počet provedených sborových písní (bez ohledu na počet repríz)	15	5	4	3	2
Absolutní počet provedení všech sborových písní (včetně repríz)	16	7	6	3	2
	KŘIČKA	ZICH	SUK	DVOŘÁK	SMETANA
Počet provedených sborových písní (bez ohledu na počet repríz)	2	2	1	0	0
Absolutní počet provedení všech sborových písní (včetně repríz)	2	2	1	0	0

Soudobé sborové písně (vzniklé již ve 20. století) byly tedy uváděny, ale téměř nebyly reprízovány. To nebyl pouze případ Janáčka, ale též ostatních tvůrců. Nejčastěji byly do programu zařazovány sborové písně od J. Jindřicha. Pokud pomineme regionální autory,¹⁶³ tedy J. Jindřicha a J. Kličku, byl po V. Novákovi nejčastěji uváděn právě L. Janáček.

¹⁶³ Označením „regionální autoři“ zde v žádném případě nejsou míněni autoři *pouze* regionální, tedy autoři jen lokálního významu. Tento termín se jen snaží vyjádřit fakt, že tyto skladatelé měli ze zjevných důvodů k regionu vztah silnější než autoři ostatní – a region měl zjevně silnější vztah k nim.

4.3 Analýza provádění sólových písní podle jejich autora

Na závěr naší analýzy srovnáme skladatele také podle počtu provedených sólových písní (bez ohledu na počet repríz) a podle absolutního počtu provedení všech sólových písní (včetně repríz):

Autor	JINDŘICH	FOERSTER	DVOŘÁK	KLIČKA	SMETANA	JANÁČEK
Počet provedených sólových písní (bez ohledu na počet repríz)	11	9	4	2	1	0
Absolutní počet provedení všech sólových písní (vč. repríz)	11	10	6	4	1	0

Sólové písně byly ve srovnání se sborovými obecně méně často provozovány a málo reprízovány. Nejčastěji byly prováděny sólové písně Jindřicha Jindřicha a Josefa Bohuslava Foerster. Třetí místo patří Antonínu Dvořákovi a čtvrté Josefu Kličkovi – oba mají navíc dvě reprízy. Jednou si mohli klatovští posluchači poslechnout sólovou píseň složenou Bedřichem Smetanou. Sólové písně od Leoše Janáčka před klatovským publikem nezazněly.

5. Závěr

5.1 Možná interpretace

Cílem mé práce bylo zjistit, jakým způsobem pronikalo dílo Leoše Janáčka na české maloměsto. K této sondě do recepcce Janáčkovy díla jsem si vybrala Klatovy jako příklad malého českého města, které v době Janáčkovy tvůrčího období mělo již kulturní zázemí a relativně bohatou a rozvinutou kulturní činnost. Zajímalo mne, jestli a jakým způsobem mělo klatovské publikum možnost si utvořit k Janáčkovu dílu vztah prostřednictvím hudební produkce a reprodukce ve městě. Hledala jsem interprety, kteří Janáčkovu dílo v Klatovech uvedli nebo do Klatov „přivezli“. Pátrala jsem po ohlasech interpretace Janáčkovy díla v recenzích regionálního tisku (týdenících *Šumavan* a *Klatovské listy*), které umožňují nahlédnout recepci recenzentem i publikem.

Analýzou pramenů bylo zjištěno, že nejčastější hudební formou, která byla před klatovským publikem provozována, byl mužský sbor. Z Janáčkovy vlastní tvorby zaznělo pět jeho skladeb pro mužský sbor: dvě z raného období – *Ó láska* a *Ach vojna, vojna* (Čtveřice mužských sborů, 1885), dvě z období po roce 1904 – *Maryčka Magdónova* a *70000* (tzv. *Bezručova trilogie*, 1906–1907) a konečně jeden sbor z vrcholného období po roce 1918 – *Česká legie* (1920).

Sborová tvorba s datem vzniku po roce 1900 (tj. soudobá hudba) byla v Klatovech provozována výrazně méně, přičemž v tomto případě byl upřednostňován regionální autor, sběratel a upravovatel lidových písní Jindřich Jindřich, preferován byl též klatovský rodák Josef Klička. Srovnáme-li klatovskou hudební produkci Janáčkovy sborové tvorby 20. století s tamějším prováděním sborových skladeb jeho současníků, kteří neměli ke Klatovům úzký vztah, rozdílů najdeme jen malé: V. Novák (5 sborů), L. Janáček (3 sbory), J. B. Foerster (2 sbory), J. Křička (2 sbory), O. Zich (2 sbory), E. Axman (2 sbory), F. Spilka (2 sbory), B. Jeremiáš (2 sbory), J. Suk (1 sbor) a K. E. Macan (1 sbor). Soudobá sborová produkce téměř nebyla reprízována.

Soudobá sborová tvorba autorů, kteří nebyli Klatovům geograficky blízko, se do repertoáru klatovských pěveckých spolků do roku 1928 téměř nedostala. Šumavan měl ze soudobé hudby v repertoáru pouze Nováka a Vendlera. Soudobá hudba tak byla v Klatovech většinou provozována hostujícími hudebními tělesy: PSMU (Janáček, Vomáčka, Kunc, Suk, A. Piskáček), PSPU (Janáček, Novák, Foerster, Kunc, Axman, Macan, Spilka), Hlahol (Novák, Křička, B. Jeremiáš), PSJU (Novák, Vomáčka). Výjimečně byla soudobá sborová tvorba přednesena také společně regionálními sbory, jako tomu bylo v rámci sjezdu Pěvecké župy Plzeňské – Pallovy (V. Říhový).

Jaké jsou tedy možné příčiny nedostupnosti Janáčkovy díla klatovskému publiku? Již jsem avizovala v *Úvodu*, že nehledám monokauzální ani polykauzální vysvětlení tohoto faktu. Namísto toho chci poukázat na konstelaci několika faktorů, které mohly v případě Klatov – jako i v případě jiných, srovnatelných měst – sehrát svou roli, a to dokonce ambivalentní. Následujících pět faktorů lze totiž chápat nejen jako příčiny, ale zároveň (vyjma faktoru č. 4) i jako důsledky relativně nízké četnosti provádění Janáčkovy díla v rámci maloměstského kulturního a hudebního prostředí – v našem případě v prostředí Klatov. Jedná se tak o jakýsi bludný kruh skutečností, které se (alespoň z dnešní perspektivy) zdají tvořit spolehlivou a stěží prolomitelnou bariéru mezi Janáčkem a českým maloměstským publikem:

1. Nulové nebo zanedbatelné kontakty autora s regionem a městem, zvláště na poli hudebním

Leoš Janáček podle všeho neměl v Klatovech kontakty, které by usnadnily propagaci jeho osoby a především díla. Existuje jedna Kličkova písemná gratulace Janáčkovu k americké premiéře

Její pastorkyně.¹⁶⁴ Není však známo, zda Janáček Kličkovvi odpověděl. Oba skladatelé se znali, setkali se například při plzeňských pěveckých zápasech v roce 1922, ale intenzivnější pracovní či přátelský vztah nenavázali.

2. Neinformování klatovským tiskem o autorovi ani o jeho úspěších

Dobový klatovský tisk osobnost Leoše Janáčka zcela ignoruje, nepřináší žádné zprávy o jeho úspěšných premiérách v zahraničí, ani se nezmiňuje o jeho významných životních výročích. Dokonce neinformuje ani o Janáčkově úmrtí. Naproti tomu o skladatelích národně i mezinárodně méně proslulých, ale s regionem těsně spojených (tedy o Jindřichu Jindřichovi a Josefu Kličkovvi), jsou podávány zprávy pravidelně. Stejně tak vycházejí články k jubileím Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany, Josefa Bohuslava Foerster a dalších.

3. Nesnadná dostupnost skladeb

Klatovští hudebníci měli velmi znesnadněný přístup k notovému záznamu Janáčkových děl a ani o nově vydaných dílech nebyli informováni. Janáčkovy partitury se totiž netiskly u pražského nakladatele, jehož edice týdeník Šumavan mezi klatovskými čtenáři propagoval. Leoš Janáček vydával u brněnského nakladatele a později v zahraničí.

4. Obtížnost sborových skladeb

Leoš Janáček začal v roce 1905 spolupracovat s Pěveckým sdružením moravských učitelů. Tento sbor měl vynikající uměleckou úroveň a Janáček tak mohl komponovat tvorbu, která byla interpretačně náročná, a také tak činil. O obtížnosti jeho sborových skladeb píše Vladimír Helfert i výše sbormistr Šumavanu Jan Janák. Dalšími tělesy, kterým Janáček věnoval svou pozdější tvorbu, byly rovněž spolky skvělé hudební úrovně – plzeňský spolek Smetana a Pěvecké sdružení pražských učitelů. Tyto hostující spolky klatovské publikum mělo možnost slyšet, ovšem spíše „svátečně“.

Interpretační náročnost skladeb byla zjevně jedním z důvodů, proč pěvecký spolek Šumavan nemohl a nechtěl Janáčkovu pozdější tvorbu zařadit do svého repertoáru. Šumavan proto provedl pouze mužský sbor Ó láska (1886), který předtím premiéroval brněnský filharmonický sbor Beseda brněnská.

5. Nehrané opery

Janáčkovy opery nebyly příliš hrané ani v Plzni, natož v Klatovech. Plzeňské ani klatovské publikum tak nemělo mnoho příležitostí, kde a jak se s Janáčkovou operní tvorbou seznámit. Plzeňská premiéra Její pastorkyně se uskutečnila až 22. března 1919, jejím režisérem byl ředitel divadla Karel Veverka. Znovu byla nastudována v roce 1925, divadlo v té době vedl Bedřich Jeřábek. Pro srovnání: v zahraničí byla Její pastorkyně nastudována za Janáčkovu života celkem osmdesátkrát.

Z dalších oper zmiňme Kát'u Kabanovou, která měla v Plzni premiéru 13. února 1925. Roku 1931 přichází do plzeňského divadla režisér Ota Zítek, který v Brně realizoval Lišku Bystroušku,

¹⁶⁴Za upozornění na tento dopis děkuji doc. Jiřímu Zahrádkovi.

Šárku, Výlet pana Broučka do měsíce, Věc Makropulos a Z Mrtvého domu.¹⁶⁵ Plzeňská premiéra Lišky Bystroušky se nicméně uskutečnila až 20. února 1936.¹⁶⁶

Avšak zpět ke Klatovům: jak ukázal náš výzkum, žádná operní společnost neprovedla ve sledovaném období v Klatovech Janáčkovu operu. Pokud již zde nějaká operní díla zazněla, byla to nejčastěji ta od Bedřicha Smetany.

5.2 Perspektivy dalšího výzkumu

Cesta, kudy se při recepci (nejen) Janáčkovy tvorby (nejen) v prostředí českého maloměsta ubírat dále, je zřejmá. Je třeba srovnat klatovské koncertní programy s programy jiných srovnatelných měst, a následně se pokusit interpretovat fakt, že umělecká tělesa a interpreti, kteří ve svém repertoáru skladby Leoše Janáčka měli, je v Klatovech do programu nezařadili (např. Emma Destinová). Pátrání po důvodech této selekce je úkolem do budoucna a jejich zjištění by pomohlo odhalit nejen poměrně nedávnou českou, moravskou a slezskou hudební minulost, ale napovědělo by i něco o současné hudební produkci, reprodukci a recepci. Bylo by tak příspěvkem nejen k dějinám hudební recepce, ale přineslo by nové impulsy a podněty pro hudební sociologii, psychologii a, smím-li to tak nazvat, „geografii“ či „topologii“ hudební recepce.

Takovéto srovnání by mohlo potvrdit či vyvrátit nabízející se spekulaci, že hostující interpreti pro klatovské publikum – a publikum maloměst obecně – upravovali svůj repertoár, respektive vybírali z něj skladby, u nichž předpokládali – ať už právem či neprávem – snadnou a bezproblémovou recepci u posluchačů malých měst. Domácí interpreti zase do svého repertoáru Janáčkovu tvorbu (v našem případě až na jednu výjimku) nezahrnuli především proto, že kladla vysoké nároky na čas, úsilí a kvalitu tělesa.

Díla Leoše Janáčka kladla na klatovské interprety i posluchače příliš vysoké nároky. Od této náročnosti se odvíjela jeho místní nepřilíh intenzivní recepce. Hypotézou této práce je, že uvedený závěr lze zobecnit: tento osud potkával Janáčkovu tvorbu a obdobně náročnou tvorbu jiných autorů na českém maloměstě obecně.

¹⁶⁵VOHNOUTOVÁ EL ROUMHAINOVÁ, S., *K reflexi Janáčkovy tvorby v Plzni*, s. 28.

¹⁶⁶VOHNOUTOVÁ EL ROUMHAINOVÁ, S., *K reflexi Janáčkovy tvorby v Plzni*, s. 30.

6. Seznam literatury

6.1 Archivní prameny: novinové články

- mák [ČERMÁK, O.]. Fibichův večer v Měšťanské besedě v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44, 14. 1.1911.
- mák [ČERMÁK, O.]. Jarní koncert zpěv. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 43, 7. 5. 1910.
- mák [ČERMÁK, O.]. Kličkovy oslavy v Klatovech. *Šumavan*, roč. 57, 12. 12. 1925
- mák [ČERMÁK, O.]. Koncert nově utvořeného pěveckého sdružení Klička v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 17. 2. 1912.
- mák. [ČERMÁK, O.]. Princezna z Kolotoče. *Šumavan*, roč. 60, 7. 3. 1928.
- mák [ČERMÁK, O.]. Symfonický koncert skladatele Otakara Bradáče v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44, 25. 2. 1911.
28. říjen. *Šumavan*, roč. 52, 23. 10. 1920.
- Akademie na počest narozenin p. presidenta. *Šumavan*, roč. 60, 14. 3. 1928.
- „Bílý Lev“. *Šumavan*, roč. 55, 28. 5. 1923.
- Cd. Slavnostní koncert na počest 75tých naroz. p. prezidenta. *Šumavan*, roč. 57, 21. 3. 1925.
- Cecilskou zábavu. *Šumavan*, roč. 37, 19. 11. 1904.
- Cecilskou zábavu. *Šumavan*, roč. 40, 16. 11. 1907.
- Cecilská zábava. *Šumavan*, roč. 41, 24. 10. 1908.
- Čk. Husův večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53, 9. 7. 1921.
- Druhý hudební večírek Měšťanské besedy v Klatovech. *Šumavan*, 17. 3. 1923.
- Havlíčkův večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 59, 4. 8. 1926.
- Husova oslava v Klatovech. *Klatovské listy*, roč. 41, 2. 7. 1927.
- Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 47, 4. 7. 1914.
- Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 7. 7. 1920.
- Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 55, 7. 7. 1923.
- Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 59, 22. 6. 1927.
- Husova oslava v Klatovech. *Šumavan*, roč. 60, 14. 7. 1928.
- Husův večer. *Klatovské listy*, roč. 31, 30. 6. 1917.
- Husův večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 47, 6. 6. 1914.
- J. [JANÁK, J.] Koncert P. S. J. U. *Šumavan*, roč. 57, 19. 8. 1925.
- J. [JANÁK, J.]. Koncert pěv. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 23. 6. 1920.
- J. [JANÁK, J.]. Koncert plzeňského „Hlaholu“. *Šumavan*, roč. 51, 16. 4. 1919.
- J. [JANÁK, J.]. Koncert „Šumavana“. *Šumavan*, roč. 60, č., 15. 2. 1928.
- J. [JANÁK, J.]. Osobní. *Klatovské listy*, roč. 31, 19. 5. 1917.
- J. [JANÁK, J.]. Oslavný večer Smetanův. *Šumavan*, roč. 54, 8. 3. 1924.
- J. Janák [JANÁK, J.]. „Svatební košile“. *Šumavan*, roč. 54, 27. 5. 1922.
- J. W. Jednota Literární v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 9. 3. 1912.
- Jarní koncert pěveckého spolku Šumavan. *Šumavan*, roč. 37, 14. 5. 1904.
- Jarní koncert „Šumavana“. *Šumavan*, roč. 51, 4. 6. 1919.
- Jednota Sokol a pěv. spolek „Šumavan“. *Šumavan*, roč. 51, 5. 3. 1919.
- Jihočeské pěvecké sdružení učitelstva. *Šumavan*, roč., 19. 4. 1924.
- Jubileum plzeňského „Hlaholu“. *Cyril*, roč. 38 (1912), č. 5, str. 64.
- K jubileu 60letého trvání zpěváckého spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53, 4. 6. 1921.
- Koncert. *Šumavan*, roč. 44., 18. 11. 1911.

Koncert v Sokolovně. *Šumavan*, roč. 40, 23. 11. 1907.

Koncert pěv. sdruž. pražských učitelů v Klatovech. *Šumavan*, roč. 27, 7. 6. 1913.

Koncert „Pěveckého sdružení pražských učitelů“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 27, 17. 5. 1913.

Koncert pěveckého sdružení pražských učitelů. *Šumavan*, roč. 52, 29. 5. 1920.

Koncert pěveckého sdružení učitelů moravských v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 24. 8. 1912.

Koncert zpěváckého spolku pražských typografů. *Šumavan*, roč. 43, 7. 5. 1910.

Koncert zpěváckého spolku „Smetana“ z Plzně. *Šumavan*, roč. 40, 30. března 1907.

Koncert zpěvác. spolku „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 16. 6. 1920.

Koncert zpěváckého spolku Šumavan. *Šumavan*, roč. 47, 28. 3. 1914.

Koncertní večer. *Šumavan*, roč. 45, 2. 3. 1912.

Ludwig van Beethoven. *Šumavan*, roč. 59, 2. 4. 1927.

Měšťanská Beseda v Klatovech. *Klatovské listy*, roč. 28, 14. 11. 1914.

Měšťanská beseda v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 9. 3. 1912.

Na oslavu 69. narozenin T. G. Masaryka. *Šumavan*, roč. 51, 5. 3. 1919.

Na počest narozenin prezidenta republiky československé Dra Tomáše G. Masaryka. *Šumavan*, roč. 60, 3. 3. 1928.

Naše pěvecké spolky a oslava B. Smetany. *Šumavan*, roč. 55, 17. 9. 1923.

Nová městská přednášková, koncertní, biografická a divadelní budova v Klatovech. *Šumavan*, roč. 52, 15. 9. 1920.

Oslava 28. října. *Šumavan*, roč. 53, 22. 10. 1921.

Oslava 28. října v Klatovech. *Šumavan*, roč. 59, 30. 10. 1926.

Oslava 28. října. *Šumavan*, roč. 59, 17. 9. 1927.

Oslava 70tých narozenin prezidenta Masaryka. *Šumavan*, roč. 52, 6. 3. 1920.

Oslava 77letých narozenin pana presidenta republiky Dra T. G. Masaryka. *Šumavan*, roč. 59, 9. 3. 1927.

Oslava 120leté památky narození klatovského rodáka K. Slavoje Amerlinga. *Šumavan*, roč. 59, 17. 9. 1927.

Oslava jubilea stoletého znovuotevření gymnasia klatovského. *Šumavan*, roč. 45, 9. 3. 1912.

Oslava Husovy památky v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 5. 7. 1913.

Pěvecká župa Plzeňská – Pallova, *Šumavan*, roč. 40, č. 22, 1. 6. 1907

Pěvecko hudební zábavu. *Klatovské listy*, roč. 31, 21. 4. 1917.

Pěvecké sdružení. *Šumavan*, roč. 45, 3. 2. 1912.

Pěvecké zápasy pořádané „Hlaholem“ v Plzni. *Šumavan*, roč. 45, 23. 3. 1912.

Pěvecký kroužek Sokola klatovského. *Šumavan*, roč. 46, 4. 10. 1913.

Plzeňský „Hlahol“. *Šumavan*, roč. 52, 29. 12. 1920.

Plzeňský „Hlahol“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 41, 15. 5. 1908.

Pěvecký spolek „Hlahol Plzeňský“. *Šumavan*, roč. 51, 9. 4. 1919.

Pěvecký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 55, 24. 2. 1923.

Pěvecký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 60, 28. 1. 1928.

Provedení Dvořákových „Svatebních košil.“ *Šumavan*, roč. 54, 14. 6. 1922.

První hudební večírek Měšťanské besedy v Klatovech. *Klatovské listy*, roč. 31, 10. 3. 1923.

Přátelský večer na počest 70. narozenin bratra mistra Josefa Kličky. *Šumavan*, roč. 58, 17. 12. 1925.

Sjezd pěvecké župy Pallovy v Přešticích. *Šumavan*, roč. 46, 28. 6. 1913.

Slavnostní akademie. *Šumavan*, roč. 54, 5. 7. 1922.

Slavnostní otevření nového musea v Klatovech. *Šumavan*, roč. 40, 13. 7. 1907.

Slovutný rodák klatovský. *Šumavan*, roč. 45, 10. 2. 1912.

Smetanovy oslavy v Klatovech. *Šumavan*, roč. 54, 1. 2. 1924.
 Smetanův koncert. *Šumavan*, roč. 42, 11. 12. 1909.
 Sokolovna v Klatovech. *Šumavan*, roč. 40, 2. 3. 1907.
 Symfonický koncert skladatele Otakara Bradáče v Klatovech. *Šumavan*, roč. 44., č., 8. 4. 1911.
 Šedesátého výročí vzniku Sokolstva. *Šumavan*, roč. 54, 20. 5. 1922.
 V pátek dne 30. června 1922. *Šumavan*, roč. 54, 21. 6. 1922.
 Významné pěvecké slavnosti v Klatovech. *Šumavan*, roč. 53, 14. 5. 1921.
 Večer k oslavě desetiletého výročí památné bitvy u Zborova. *Šumavan*, roč. 59, 2. 7. 1927.
 Večer Jaroslava Vrchlického. *Šumavan*, roč. 55, 17. 3. 1923.
 Večer solistů v Měšt'. Besedě. *Šumavan*, roč. 51, 3. 5. 1919.
 Vrchlického večer v Klatovech. *Šumavan*, roč. 45, 23. 11. 1912.
 Zajímavý operní večer. *Šumavan*, roč. 61, 25. 2. 1928.
 Zpěvácký spolek „Šumavan“ v Klatovech. *Šumavan*, roč. 43, 30. 4. 1910.
 Zpěvácký spolek Šumavan v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 7. 6. 1913.
 Zpěvácký spolek Šumavan v Klatovech. *Šumavan*, roč. 46, 4. 10. 1913.

6.2 Sekundární tištěná literatura

- HAMHALTEROVÁ, D. *Týdeník Šumavan v letech 1918-1941 na Klatovsku a osobnost Maxmiliána a Otakara Čermáka*. Praha: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, 2012. Diplomová práce
- HELFERT, V. *Leoš Janáček. Obraz životního a uměleckého boje I. V poutech tradice*. Brno: Oldřich Pazdírek, 1939.
- HELFERT, V. *O české hudbě*. Eds. Bohumír Štědroň a Ivan Poledňák. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957.
- KLOKANOVÁ, M. *Měšťanská beseda Klatovy 1862 – 1951. Inventář*. Klatovy: Státní okresní archiv Klatovy, 2002.
- LINDAUER, K. *IV. Pěvecká župa Plzeňská – Pallova (1898 – 1948)*. Plzeň: Pěvecká župa Plzeňská – Pallova, 1948.
- PLETICHA, J. *150 let pěveckého sboru Šumavan*. Plzeň: Pedagogická fakulta Západočeské univerzity, 2014. Diplomová práce.
- SOVOVÁ, M. *Janáček – Bezruč – PSMU*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2004. Referát ke studentské konferenci Leoš Janáček a hudba XX. stol.
- SOVOVÁ, M. *PSMU – historie, nahrávací činnost a analýzy interpretačních stylů*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2005. Disertační práce.
- SÝKOROVÁ, L. Klatovy v době národní emancipace. In SÝKOROVÁ, L. (ed.). *Klatovy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 309–365. ISBN 978-80-7422-018-0.
- VOHNOUTOVÁ EL ROUMHAINOVÁ, S. *K reflexi Janáčkovy tvorby v Plzni*, Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2006. Bakalářská práce.
- ZAPLETAL, M. *Vybrané problémy janáčkovské recepce*. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2017. Disertační práce.

6.3 Sekundární internetové zdroje

FIALA, J. Hlahol (plzeňský). In MACEK, P. (ed.), *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [Cit. 12. 6. 2018.] Brno: Masarykova univerzita, 2008. Dostupné z WWW:http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2959.

MACEK, P. Mottl, René. In MACEK, P. (ed.), *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [Cit. 12. 6. 2018.] Brno: Masarykova univerzita, 2008. Dostupné z WWW:http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4044.

PĚVECKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÝCH UČITELEK. *Antonín Bednář (1896-1949)*[online]. [Cit. 12. 6. 2018.]Dostupné z WWW: <http://www.pspu.cz/clanky/historie-sboru/antonin-bednar--1896-1949/>.

RICHTROVÁ, T., Pěvecké sdružení moravských učitelů. In MACEK, P. (ed.), *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [Cit. 12. 6. 2018.] Brno: Masarykova univerzita, 2008. Dostupné z WWW:<http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/heslo/?id=7814>.

ZUMR, F., *Pěvecké sdružení pražských učitelů*[online]. [Cit. 12. 6. 2018.] Dostupné z WWW: <http://www.ceske-sbory.cz/02-01-detail.php?id=25>.

7. Summary

The reception of Janáček's work in a small Czech town: The case of Klatovy (1904-1928)

In general, the goal of the thesis is to investigate the way, in which Leoš Janáček's work was expanding into a small town, especially the formation of relation between Klatovy's audience and Leoš Janáček's work. In particular, the main interest of the research concentrates on the analysis of the music production in Klatovy during Janáček's life – searching for the interprets, repertoire and music reviews in regional journals (*Šumavan* and *Klatovské listy*).

The research brings three conclusions: First, the analysis of sources shows that the most frequent vocal music form in the reference period (1904 – 1928) was male chorus. Five Janáček's male choruses were being performed: two from the early period – *Ó láska* and *Ach vojna, vojna* (in *Čtveřice mužských sborů*, 1884), two after 1904 – *Maryčka Magdónova* and *70 000* (in the so called "Bezruč trilogy", 1906 – 1907) and one from the last period – *Česká legie* (1920).

Second, contemporary chorus music was rarely being performed in Klatovy, there where mostly preferred regional authors like Jindřich Jindřich and Josef Klička.

Third, contemporary chorus music was mostly being performed by the visiting music ensembles: *Pěvecké sdružení moravských učitelů* (Janáček, Vomáčka, Kunc, Suk, A. Piskáček), *Pěvecké sdružení pražských učitelů* (Janáček, Novák, Foerster, Kunc, Axman, Macan, Spilka), *Hlahol* (Novák, Kříčka, B. Jeremiáš) and *Pěvecké sdružení jihočeských učitelů* (Novák, Vomáčka).

In the conclusion, the possible interpretation of the gained data is proposed. Four factors could play their role in the lack of music production of Janáček's compositions in Klatovy: 1) missing contacts between Janáček and the Klatovy region; 2) no interest of the local newspapers in Janáček's work and achievements; 3) excessive level of difficulty of Janáček's music both for local interprets to perform and local audience to receive; 4) printing of Janáček's compositions in Brno or abroad – and not in Pilsen or in Prague.